

TÖREBODA

Delårsrapport – augusti 2023

Kommunfullmäktige 2023-10-30

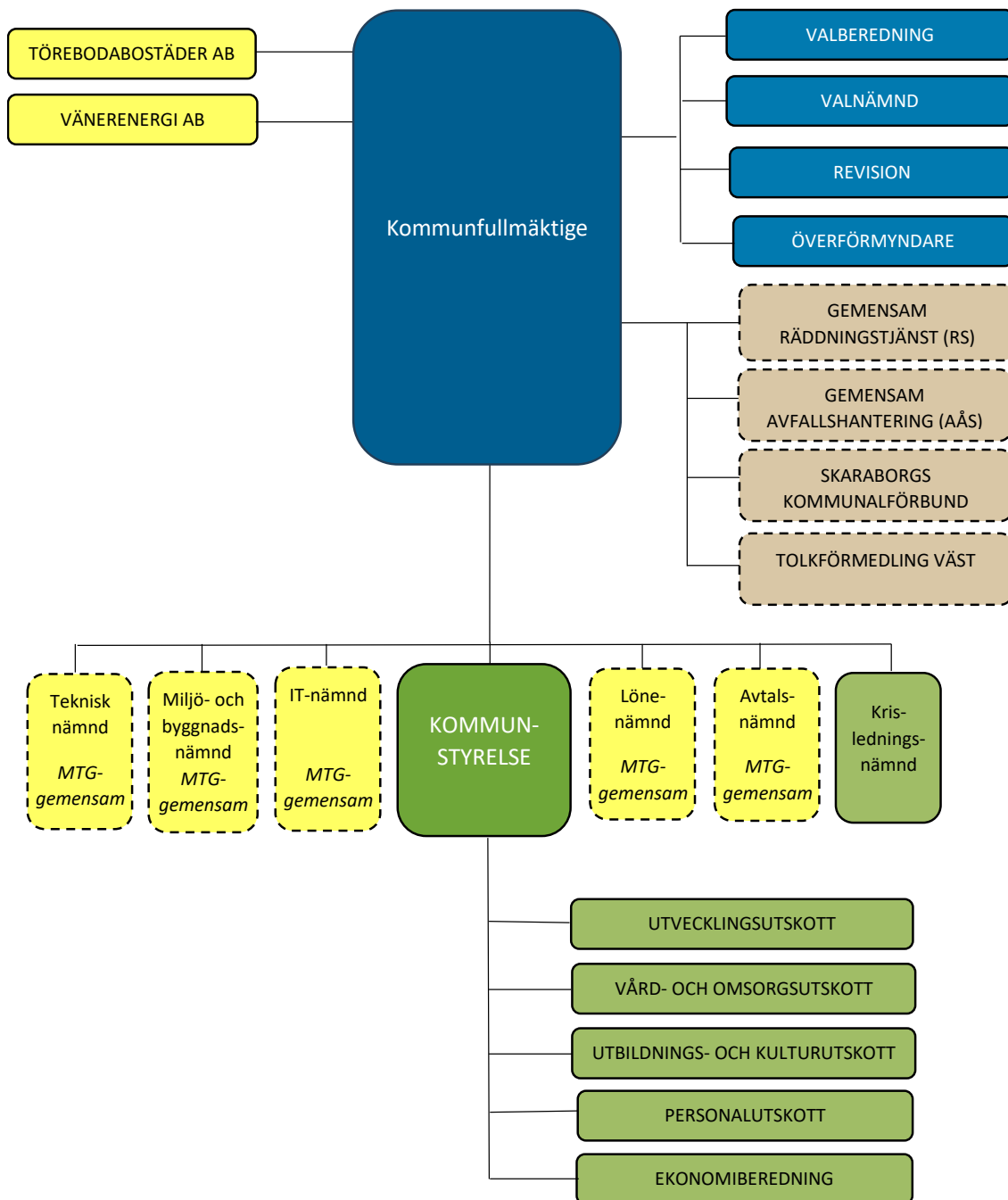

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
1.1	Kommunens politiska organisation	3
1.2	Kommunens förvaltningsorganisation.....	5
1.3	Ekonomi och verksamhet i korthet.....	5
1.4	Samlad bedömning av måluppfyllnad och ekonomi	6
2	Förvaltningsberättelse.....	7
2.1	Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.....	7
2.2	Finansiell analys.....	10
2.3	Händelser av väsentlig betydelse	16
2.4	God ekonomisk hushållning	17
2.5	Kommunfullmäktiges mål	18
2.6	Balanskravsresultat	22
2.7	Väsentliga personalförhållanden	23
2.8	Den kommunala koncernen.....	25
3	Finansiella rapporter	28
3.1	Redovisningsprinciper	28
3.2	Begreppsförklaring	31
3.3	Resultaträkning	34
3.4	Balansräkning	35
3.5	Kassaflödesanalys	37
3.6	Nothänvisningar	38
4	Driftsredovisning	48
5	Investeringsredovisning	50

1 Inledning

1.1 Kommunens politiska organisation

MTG-gemensam avser gemensam nämnd med Mariestad och Gullspång.

RS avser kommunalförbund med Skövde, Mariestad, Tibro, Hjo, Karlsborg, Gullspång, Lidköping, Grästorp Vara samt Essunga.

AÅS avser kommunalförbund med Essunga, Falköping, Grästorp, Gullspång, Götene, Hjo, Karlsborg, Mariestad, Skara, Skövde, Tibro, samt Vara.

Mandatfördelning i kommunen

Kommunfullmäktige är det högst beslutande organet i kommunen och kan beskrivas som kommunens riksdag. Kommunfullmäktige i Töreboda kommun består av 31 stycken ledamöter och 19 ersättare som väljs vart fjärde år i samband med val till riksdag, region och kommun. Fullmäktiges uppdrag är att fastställa de politiska målen för den kommunala verksamheten samt besluta i övergripande frågor såsom budget, skattesats och avgifter för kommunal service. Vidare är det kommunfullmäktige som bestämmer vilka som ska sitta med i kommunens olika nämnder och styrelser.

Mandatfördelningen i kommunfullmäktige:

Moderaterna 9 ledamöter
Socialdemokraterna 9 ledamöter
Sverigedemokraterna 6 ledamöter
Centerpartiet 4 ledamöter
Vänsterpartiet 2 ledamöter
Liberalerna 1 ledamot

Kommunfullmäktiges presidium:

Ordförande Anna-Marie Lundin (M)
1:e vice ordförande Björn Lagerqvist (M)
2:e vice ordförande Leif Börjesson (S)

Mandatfördelningen i kommunstyrelsen:

Moderaterna 4 ledamöter
Socialdemokraterna 4 ledamöter
Sverigedemokraterna 3 ledamöter
Centerpartiet 2 ledamöter
Vänsterpartiet 1 ledamot
Liberalerna 1 ledamot

Kommunstyrelsens presidium:

Ordförande Linn Brandström (M)
1:e vice ordförande Gunilla Fransson (L)
2:e vice ordförande Karin Arvidsson (S)

Politik och tjänstemän

Kommunens politiker är förtroendevalda och väljs av kommuninvånarna vid de allmänna valen vart fjärde år. Politikerna är därmed demokratiskt tillsatta och ska återspegla invånarnas önskemål om hur kommunen ska styras och ledas.

För att bereda och genomföra politikens beslut behövs offentligt anställda vilka benämns tjänstepersoner och är alltså inte valda av folket utan är anställda hos kommunen. Tjänstepersonernas uppgift är att hjälpa politikerna att bereda och verkställa deras beslut.

I korthet kan man säga att politikerna tar beslut om vad som ska göras i kommunen. Tjänstepersonerna bestämmer sedan hur man praktiskt ska göra för att uppnå de mål eller resultat som politikerna tagit beslut om.

1.2 Kommunens förvaltningsorganisation

Kommunfullmäktige, som är kommunens högst beslutande organ, utser ledamöter i kommunens politiska församlingar, vilka bland annat benämns nämnder och kommunalförbund. En del av dessa är kommungemensamma med andra kommuner.

Kommunstyrelsen har fyra utskott: Utvecklingsutskottet, Vård- och omsorgsutskottet, Utbildnings- och kulturutskottet samt Personalutskottet. Inom kommunstyrelsen finns också en ekonomiberedning som har till uppgift att bereda det årliga budgetarbetet. Utskottens uppgift är att bereda verksamhetsspecifika ärenden som ska avgöras av kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsens ordförande Linn Brandström (M), är även kommunalråd i Töreboda kommun. Kommunstyrelsens andre vice ordförande Karin Arvidsson (S) är oppositionsråd i Töreboda kommun.

I Töreboda kommun arbetar ungefär 900 personer. Dessa ansvarar för det dagliga arbetet inom barn och utbildning, stöd och omsorg, kultur och fritid, kommunledning samt företag och näringsliv.

1.3 Ekonomi och verksamhet i korthet

Sammanfattning över delårsresultat och prognos						
	Bokslut 2022	Budget 2023	Delår 2022	Delår 2023	Prognos 2023	Budgetavvikelse
Verksamhetens nettokostnad	-602 417	-642 586	-387 019	-435 749	-651 772	-9 186
Avskrivningar	-23 493	-24 686	-15 536	-16 100	-25 000	-314
Verksamhetens nettokostnad	-625 910	-667 272	-402 555	-451 849	-676 772	-9 500
Skatteintäkter	422 718	429 217	281 242	290 624	429 217	0
Generella statsbidrag	230 887	237 755	155 711	165 181	251 755	14 000
Finansiella intäkter	5 066	2 900	1 496	5 585	4 700	1 800
Finansiella kostnader	-12 415	-1 400	-5 917	-2 094	-2 900	-1 500
Resultat	20 346	1 200	29 977	7 447	6 000	4 800
Finansiellt mål	3,1%	0,2%	6,9%	1,6%	0,9%	

Töreboda kommun redovisar ett delårsresultat per 31 augusti 2023 på 7,4 miljoner kronor, vilket motsvarar en positiv budgetavvikelse på 6,2 miljoner kronor. Detta kan jämföras med föregående år då resultatet vid samma tidpunkt uppgick till 30 miljoner kronor, vilket motsvarar en försämring med 22,6 miljoner kronor.

Sammantaget redovisar verksamheterna i prognosen en negativ avvikelse på 9,5 miljoner kronor där de största budgetavvikelserna finns inom grundskola samt inom ledning och utveckling. Det faktum att de generella statsbidragen prognostiseras bli betydligt högre än budgeterat samt utbetalning av statligt elstöd ger ändå en positiv prognostiserad budgetavvikelse.

Enligt beslut i kommunfullmäktige avseende budget 2023 fastställdes ett budgeterat resultatmål till 1,2 miljoner kronor vilket motsvarar 0,2 % av budgeterade skatter och bidrag (resultatet 2022 uppgick till 20,3 miljoner kronor vilket motsvarade 3,1 % av skatteintäkter och generella bidrag). Helårsprognosen för år 2023 indikerar ett förväntat resultat om 6 miljoner kronor vilket motsvarar en positiv budgetavvikelse om 4,8 miljoner kronor vilket motsvarar 0,9 % av skatter och generella bidrag.

1.4 Samlad bedömning av måluppfyllnad och ekonomi

Visionen ”Välkommen till framtiden - Töreboda 2030” visar färdriktningen till hur kommunen ska se ut i framtiden. Visionen är kompletterad med ett visionsmål att kommunen ska växa befolkningsmässigt med ungefär 800 invånare till att vara 10 000 invånare år 2030.

Kommunfullmäktige styr den kvalitativa nivån i kommunen genom ett målpaket med fem övergripande mål som är nya för mandatperioden. Uppföljning av målen ska ge en bild av kommunen som helhet och beskriva vad kommunen ska uppnå. Kommunfullmäktiges mål gäller under innevarande mandatperiod.

- Kommunfullmäktiges mål 1: En inkluderande och likvärdig skola av hög kvalitet
- Kommunfullmäktiges mål 2: Invånarna i Töreboda kan vara trygga och leva hälsosamma liv
- Kommunfullmäktiges mål 3: Ökad egenförsörjning och ekonomisk jämställdhet
- Kommunfullmäktiges mål 4: Töreboda - en attraktiv och hållbar tillväxtkommun
- Kommunfullmäktiges mål 5: Töreboda kommen - en attraktiv arbetsgivare

Respektive kommunfullmäktigemål är nedbrutna till kommunstyrelsemål som också gäller för mandatperioden. Dessa mål följs upp och mäts av genom indikatorer.

Den samlade bedömningen av måluppfyllnaden är att den största utmaningen för att nå uppsatta mål under mandatperioden finns i målet "*en inkluderande och likvärdig skola av hög kvalitet*". Det är framför allt de låga skolresultaten som avviker, även om resultaten för läsåret 2022/2023 pekar i rätt riktning med en liten förbättring.

Det finns positiva saker att uppmärksamma lite extra:

- Företagsklimatet är bra i kommunen och allt pekar på ett bättre resultat i svenskt näringslivs nationella ranking än 2022.
- Trenden att färre antal hushåll är i behov av försörjningsstöd håller i sig.
- Arbetslösheten fortsätter att minska i kommunen.

De finansiella målen mäter den ekonomiska ställningen på kort och lång sikt. Töreboda kommun har inom det finansiella perspektivet beslutat om finansiella mål enligt följande:

- Resultatmål, årets resultat i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag ska under den senaste treårsperioden uppgå till lägst två procent.
- Andelen budgetansvariga med budget i balans ska vara lägst 75 procent.
- Reinvesteringar ska finansieras med egna medel (avskrivningar, årets resultat).

Bedömningen av de finansiella målen är att ett av tre mål kommer att uppnås. Resultatmålet, enligt prognosen, förväntas uppgå till 0,9 procent i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag. Det genomsnittliga resultatmålet under den senaste treårsperioden (inklusive prognos) uppgår till 2,2 procent, vilket innebär att det finansiella målet uppnås. Andelen budgetansvariga med en budget i balans uppgår till 45 procent enligt prognos, vilket inte uppfyller det finansiella målet om 75 procent. Enligt prognos för investeringsutgifter fram till årsskiftet kommer det finansiella målet kring att reinvesteringar ska finansieras med egna medel inte att uppnås.

2 Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen ger en översiktlig bild av utvecklingen i kommunens verksamhet. I förvaltningsberättelsen beskrivs även viktiga händelser som har inträffat under året, förväntad utveckling, viktiga personalförhållanden och annat som är av betydelse för styrning och uppföljning.

2.1 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Töreboda kommun uppvisar ett delårsresultat uppgående till 7,4 miljoner kronor, vilket motsvarar en positiv budgetavvikelse på 6,2 miljoner kronor. Detta kan jämföras med föregående delår då resultatet vid samma tidpunkt uppgick till 30 miljoner kronor, vilket motsvarar en försämring motsvarande 22,6 miljoner kronor. Den främsta orsaken till det positiva delårsresultatet är en betydligt starkare tillväxt av skatteunderlaget än förväntat samt utbetalning av statligt elstöd (3,4 miljoner kronor).

Delårsresultat på 7,4 miljoner kronor motsvarar 0,9 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag och är bättre än det budgeterade resultatmålet på 1,2 miljoner kronor, motsvarade 0,2 procent av budgeterade skatter och bidrag.

Sammantaget redovisar verksamheterna, i prognosen, ett negativt utfall på 9,5 miljon kronor där de största budgetavvikelserna finns inom grundskola, vård och omsorg samt inom teknisk verksamhet. Finansverksamheten redovisar ett positivt resultat som förutom generella statsbidrag och statligt elstöd också förklaras av att kommunens fondinnehav ökat i värde, 2,2 miljoner kronor, fram till och med augusti månad. Exkluderas denna realiserade värdeförändring uppgår delårsresultatet till 5,2 miljoner kronor.

Den totala investeringsbudgeten för 2023 uppgår till 109 miljoner kronor, inklusive ombudgeterade medel från föregående år. Enligt utfall har 19 miljoner kronor av investeringsanslagen förbrukats.

Omvärlden konjunkturutveckling

De senaste åren har inneburit en global konjunkturkollaps som kan jämföras med 90-talskrisen i Sverige eller den globala finanskrisen under 2008–2009. De ekonomiska konsekvenserna av Corona-pandemin har varit påtagliga och inneburit en lågkonjunktur som medförde en snabb minskning av såväl produktion, inkomster som sysselsättning världen över. Rysslands invasion av Ukraina är en annan viktig faktor som fortsatt påverkar den ekonomiska utvecklingen påtagligt. Kriget är en starkt bidragande orsak till den senaste tidens energi- och råvaruprisinflation och höjer osäkerheten gällande den ekonomiska utvecklingen framöver.

Den globala konjunkturutvecklingen dämpas främst av finanspolitiken i USA, kriget i Ukraina samt den kinesiska ekonomin. Finanspolitiken i USA har påverkats starkt av den expansiva finanspolitik som fördes under pandemin. Därefter följde en hög inflation och räntehöjningar för att dämpa ekonomin. Den kinesiska ekonomin besvärar för närvarande av en stark inbromsning som beror på demografin, hög skuldsättning samt problem inom fastighetssektorn.

Givet den globala inbromsningen av tillväxten 2023 kommer världshandeln att bromsa in än mer 2023 och 2024 och utgången väntas ge två år av svagare global tillväxt. Omvärlden kommer således att i en allt mindre grad ge draghjälp till den svenska ekonomin.

Sveriges konjunkturutveckling

Den höga inflationen liksom de fortsatt stigande räntorna slår alltmer mot investeringar och hushållens konsumtion. Högre räntor och uppvärmningskostnader får en dämpande effekt på

bostadsefterfrågan samt därmed på bostadspriserna. Generellt leder mindre optimistiska hushåll och företag till att investeringarna skjuts på framtiden eller uteblir. Svaga investeringar totalt sett för näringslivet tynger därför den inhemska efterfrågetillväxten kommande år. Utvecklingen av svensk BNP förväntas bli svag under 2023, trots den svaga kronkursen som gynnar exportsektorn.

Förutom att priser och löner stiger och därigenom påverkar kommunernas kostnader för verksamheten ökar också pensionskostnaderna. Det är främst prisbasbeloppets förändring och hur det slår på värderingen av pensionskulden som påverkar resultatet negativt, men även det nya pensionsavtalet påverkar kommunsektorn. Prisbasbeloppet för 2023 motsvarade en höjning med 8,7 % och prisbasbeloppet för 2024 ökar med 9,1 %.

Nästa år finns dock tecken på att det ljusnar något då inflationen bedöms falla tillbaka och nå Riksbankens inflationsmål.

Kommunens ekonomiska utveckling

Den rådande konjunkturutvecklingen tillsammans med det stora investeringsbehovet samt det starka verksamhetstrycket de kommande åren ställer krav på effektiviseringar. Arbetet med att förändra och utveckla verksamheten måste intensifieras och i än större utsträckning inriktas på effektiviseringar med hjälp av teknik och nya arbetssätt, ifrågasättande av befintliga verksamheter samt diskussion om ambitionsnivåer. Digitala verktyg och automatisering ger nya möjligheter att klara de växande välfärdsbehoven och samtidigt upprätthålla servicen till kommuninvånarna. Den kommande etableringen av en batterifabrik i närområdet kommer sannolikt också att påtagligt påverka kommunens framtida utveckling.

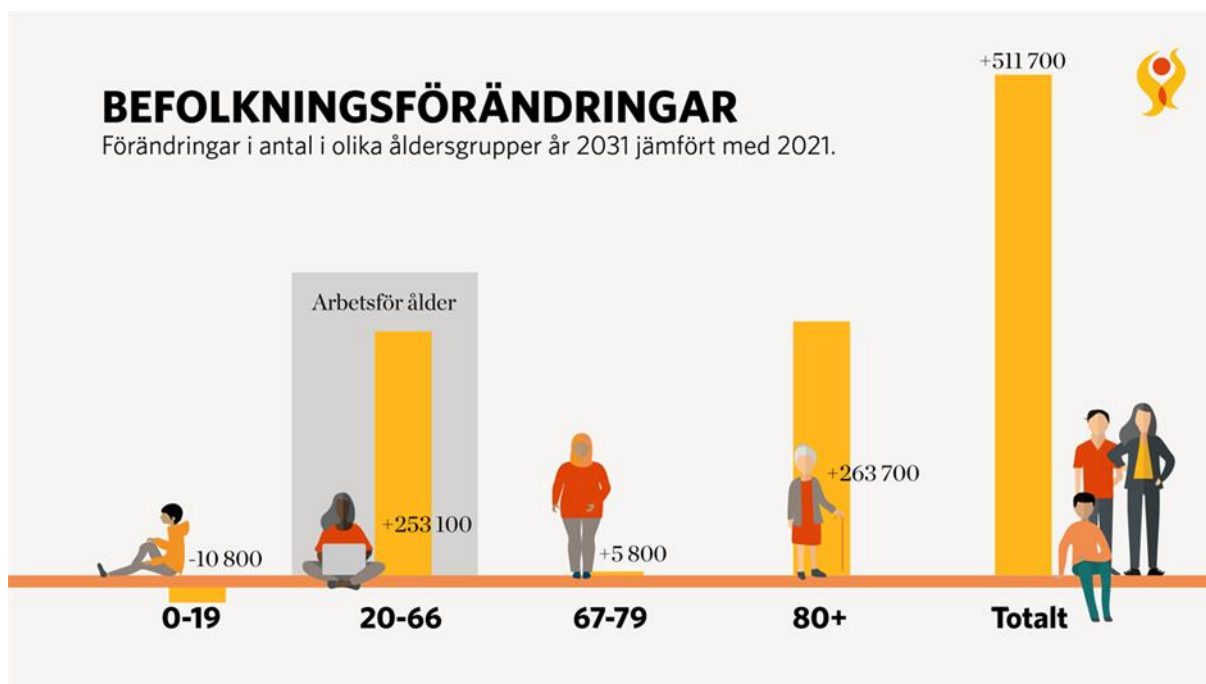
Kommunens befolkningsutveckling

Töreboda kommun står inför stora utmaningar utifrån skatteunderlagets utveckling, ökat tryck på verksamheten samt demografiska faktorer. Trenden i Töreboda är att invånarantalet långsiktigt sjunker. I juli uppgick antal kommuninvånare till 9 176 personer. Detta motsvarar en minskning med 10 personer sedan årsskiftet.

Välfärden står generellt inför stora utmaningar. De kommande tio åren kommer andelen barn, unga och äldre i samhället att öka. Samtidigt kommer antalet personer i arbetsför ålder att öka mycket svagt. Den demografiska utmaningen beror, något förenklat, på att antalet personer i behov av välfärdstjänster ökar snabbare än antalet invånare i yrkesför ålder. Samtidigt är det den

arbetsföra befolkningen som ska svara för såväl finansiering som bemanning av välfärden. Grovt räknat ökar behoven av välfärd med 1 procent per år den kommande tioårsperioden. Framst är det äldreomsorgen som har ett starkt tryck med ökande behov, liksom även hälso- och sjukvården. Det hänger samman med att vi blir allt äldre och kan leva med fler och svårare sjukdomar. I grunden är det något bra, men det bidrar till betydande utmaningar för bemanning och finansiering. De kommande åren kräver både satsningar på välfärdens kärnverksamheter liksom på framtidsområden som att få personer långt från arbetsmarknaden i jobb, välfärdens kompetensförsörjning, klimatomställningen och välfärdens digitalisering.

Förväntad utveckling

Effekten av den demografiska utvecklingen med en åldrande befolkning och svårigheten att klara kompetensförsörjningen kommer bli påtaglig. Detta gäller samtliga yrkeskategorier inom vård och omsorg och det är därför av stor vikt att kunna erbjuda goda arbetsvillkor, en bra arbetsmiljö och möjlighet till kompetensutveckling.

Töreboda kommun har nu tagit fram och politiskt antagit en strategi kring åtagande för Agenda 2030 och FN:s globala mål för en hållbar utveckling. Strategin kommer påverka kommunens verksamhet i en positiv riktning i den omställning som kommunen från flera håll förväntas genomföra.

Kommunen har tagit ett omtag kring arbetet med översiktsplanen där kommunen än tydligare visar på ambitionen att skapa förutsättningar till tillväxt. Översiktsplanen ligger rätt i tid kopplat till den stora företagsetablering som sker i vårt närområde. En unik möjlighet finns nu för kommunen att knyta till sig nya invånare, att befintligt näringsliv utvecklas än mer och att nya företag etablerar sig i kommunen. Vidare pågår framtagandet av en långsiktig finansiell analys. I analysen redovisas framräkning av det demografiskt betingade investeringsbehovet i förhållande till kommunens investeringsplan samt resultatet av en konsekvens och driftkostnadsanalys av investeringsplanen, samt känslighetskalkyl av kommunens långsiktiga ekonomi.

2.2 Finansiell analys

I nedanstående avsnitt görs en analys av kommunens finansiella utveckling och ställning. Syftet är att identifiera finansiella möjligheter och problem och på så vis klargöra om kommunen har en god ekonomisk hushållning eller inte. Den finansiella analysen grundar sig på den så kallade RK-modellen som utgår ifrån fyra finansiella perspektiv: resultat, kapacitet, kontroll och risk. Dessa perspektiv analyseras med hjälp av ett antal finansiella nyckeltal.

Sammanfattning

En god ekonomistyrning på alla nivåer är en förutsättning för att bedriva en bra och välfungerande verksamhet. Långsiktig planering gör det möjligt att satsa offensivt, hantera nya förutsättningar och klara konjunkturväxlingar. På både kort och lång sikt är det av yttersta vikt att ha balans mellan intäkter och kostnader samt fokusera på driftskonsekvenser av investeringar och långsiktiga åtaganden. Vidare är det avgörande att kostnaderna inte överstiger intäkterna för att uppnå en god ekonomisk hushållning.

Töreboda kommun uppvisar ett delårsresultat om 7,5 miljoner kronor vilket motsvarar 1,6 procent av skatter och bidrag. För att under ett längre tidsperspektiv kunna skattefinansiera större delen av investeringsvolymen i kommunen krävs generellt ett resultatmål på mellan två och tre procent. Töreboda kommun uppvisar den senaste treårsperioden (delårsresultatet 2023 inkluderat) ett genomsnittligt resultat uppgående till 2,2 procent, vilket uppfyller kravet på god ekonomisk hushållning. Prognosen på helårets visar ett utfall på 0,9 procent.

Det genomsnittliga resultatet i förhållande till skatter och bidrag kan förklaras av en ökad kostnadsutveckling, något som även har bidragit till att självfinansieringsgraden av investeringar påverkas men trots detta överstiger den 100% vid tidpunkten för delårsresultatet.

Delårsresultat påverkar Töreboda kommuns soliditet, inklusive ansvarsförbindelser, och likviditet vilket påvisar kommunens finansiella handlingsutrymme och riskexponering. Vidare täcker det egna kapitalet, för tillfället, den totala pensionsskulden om 152 miljoner kronor, något som är positivt ur en risksynpunkt.

Töreboda kommun redovisar delåret 2023 både positiva och negativa budgetavvikelser inom verksamheterna vilket påverkar förutsättningen för god ekonomisk hushållning. Kommunen behöver se över budgetkontrollen och anpassa verksamheterna utifrån rådande ekonomiska förutsättningar, i syfte att utöka kontrollen och uppnå ett resultatmål förenligt med de framtida mål och utmaningar som ställs på kommunen.

Resultat

Resultatperspektivet visar en kartläggning över årets resultat och dess orsaker, samt av investeringar och hur de utvecklas.

Årets resultat	Delår 2023	Delår 2022	Bokslut 2022	Prognos 2023
Årets resultat (mnkr)	7,5	30,0	20,3	6,0
Procent av skatter och bidrag (%)	1,6%	6,9%	3,1%	0,9%
Reavinster och jämförelsestörande poster (mnkr)	0,0	4,2	4,1	0,1

Årets resultat	Delår 2023	Delår 2022	Bokslut 2022	Prognos 2023
Resultat exkl. reavinster och jämförelsestörande poster (mnkr)	7,5	25,8	16,2	6,0
Procent av skatter och bidrag exkl. reavinster och jämförelsestörande poster (%)	1,6%	5,9%	2,5%	0,9%

För att leva upp till kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning och kommunfullmäktiges resultatmål ska årets resultat i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag under den senaste treårsperioden uppgå till lägst två procent.

Töreboda kommuns delårsresultat uppgår 2023 till 7,5 miljoner kronor, motsvarande 1,6% procent i skatter och bidrag. Detta är en försämring jämfört med föregående delårsresultat, något som även återspeglas i verksamheternas redovisade prognoser.

Generellt brukar ett resultat mellan två och tre procent betraktas som god ekonomisk hushållning, eftersom ett sådant resultat ger utrymme för att över en längre tid skattefinansiera större delen av normal investeringsvolym i en kommun. Töreboda kommun uppvisar under den senaste treårsperioden (delåret 2023 inkluderat) ett genomsnitt på 2,2 procent. Det innebär att kommunen kan anses ha uppfyllt det krav som kommunallagen ställer på god ekonomisk hushållning. Vidare så påvisar prognosen ett resultatmål på 0,9 procent.

Skatte- och nettokostnadsutveckling	Delår 2023	Delår 2022	Bokslut 2022	Prognos 2023
Verksamhetens nettokostnader (mnkr)	451,8	402,6	625,9	676,8
Skatte och bidrag (mnkr)	455,8	437,0	653,6	681,0
Nettokostnadens andel av skatter och bidrag (%)	99,1%	92,1%	95,8%	99,4%
Skatte- och nettokostnadsutveckling (%)	Delår 2023	Delår 2022	Bokslut 2022	Prognos 2023
Nettokostnadsutveckling	10,9%	1,6%	2,5%	6,2%
Skatte- och statsbidragsutveckling	4,1%	2,8%	2,7%	2,0%

För en långsiktig och hållbar ekonomi är förhållandet mellan nettokostnader och skatteintäkter av stor vikt. För att kunna möta och förhålla sig till framtida behov är det grundläggande att nettokostnaderna inte ökar i snabbare takt än de intäkter som kommunen får genom skatter och statsbidrag.

Den ökade nettokostnadsutvecklingen har sin förklaring i de ökade lönekostnaderna, ökade kostnader för pensionsavsättningar och andra inflationsdrivna kostnader.

Skatteintäkterna har till och med delåret ökat med 4,1 procent, vilket är en högre ökningstakt än föregående period. Detta beror på att skatteunderlagstillväxten är något starkare än föregående år.

Det är viktigt att nettokostnaderna ökar i en takt som är förenlig med skatte- och statsbidragsutvecklingen. Helårsprognosen indikerar på att nettokostnaderna utvecklas i en betydligt högre takt än skatte- och statsbidragsutvecklingen vilket är negativt. Verksamheterna står inför stora utmaningar och kommer att behöva anpassa kostnadsutvecklingen till intäkterna framöver.

En god balans mellan löpande intäkter och kostnader är en grundläggande förutsättning för att uppnå och vidmakthålla en god ekonomisk hushållning. Ett mått på denna balans är driftkostnadsandel, som innebär att samtliga löpande kostnader inklusive finansnetto relateras till skatteintäkterna. Redovisas en driftkostnadsandel under 100 procent har kommunen en positiv balans mellan löpande kostnader och intäkter. Generellt brukar en nettokostnad på 97–98 procent betraktas som god ekonomisk hushållning för då klarar de flesta kommuner att över en längre period finansiera sina ersättningsinvesteringar och nödvändiga nyinvesteringar.

Nettokostnadsandel - olika kostnaders andel av skatteintäkter och utjämningsandel (%)	Delår 2023	Delår 2022	Bokslut 2022	Prognos 2023
Verksamhetsnetto	95,6	88,6	92,2	95,7
Avskrivningar	3,5	3,6	3,6	3,7
Nettokostnad exklusive finansnetto	99,1	92,1	95,8	99,4
Finansnetto	-0,8	1,0	1,1	-0,3
Nettokostnad totalt	98,4	93,1	96,9	99,1
Årets resultat	1,6	6,9	3,1	0,9
Jämförelsestörande poster	0,0	-1,0	-0,6	0,0
Nettokostnad inklusive finansnetto och jämförelsestörande poster	98,4	94,1	97,5	99,1

Vid analys av Töreboda kommuns driftkostnadsandel framgår det att nettot av verksamheternas intäkter och kostnader delår 2023 har tagit i anspråk 95,6 procent av skatteintäkterna, en försämring med 7 procent jämfört med delåret 2022. Vidare tog avskrivningarna i anspråk 3,5 procent, vilket är ungefär samma nivå som tidigare. Avskrivningarna är kommunens periodiserade kostnader för investeringar. Finansnettot hamnar på -0,8 procent, vilket innebär att finansiella intäkterna är högre än de finansiella kostnaderna, vilket främst beror på en ökad värdering av placeringsportföljen.

Totalt innebar detta att kommunens nettokostnader inklusive finansnetto tog i anspråk 98,4 procent av skatteintäkterna. I och med att i anspråkstagandet understiger 100 procent innebär det att kommunen inte förbrukat mer resurser än vad som finns tillgängligt och därmed får ett positivt resultat. Jämfört med delår 2022 är detta en försämring med 5,3 procentenheter.

Självfinansieringsgraden av investeringar mäter hur stor andel av investeringarna som kan finansieras med de skatteintäkter som återstår när den löpande driften är finansierad. 100 procent innebär att kommunen kan självfinansiera samtliga investeringar som är genomförda under året, vilket i sin tur innebär att kommunen inte behöver låna till investeringar och kommunens långsiktiga handlingsutrymme stärks. En negativ finansieringsgrad kan främst förklaras av ökade investeringsnivåer och ett avtagande resultat.

Självfinansieringsgrad av investeringar (%)	Delår 2023	Delår 2022	Bokslut 2022	Prognos 2023
Självfinansieringsgrad av investeringar	122	255	86	54

Självfinansieringsgraden av investeringar överstiger vid delåret 100 procent, vilket det även gjorde vid samma tidpunkt föregående år. Det innebär att samtliga av investeringarna under året har kunnat finansieras med befintliga medel. Hade utfallet varit under 100 procent hade det inneburit att investeringarna finansierades till stor del genom en ökad upplåning. För att öka självfinansieringsgraden krävs att en större andel av skatteintäkter och generella bidrag går till årets investeringar. Prognosen för 2023 indikerar att självfinansieringsgraden kommer att hamna under 100 procent.

Kapacitet

Kapacitetperspektivet visar kommunens kapacitet eller långsiktiga betalningsberedskap. Här redovisas den finansiella motståndskraft som kommunen har på lång sikt. Större kapacitet innebär mindre känslighet för kommande lågkonjunkturer.

Soliditet	Delår 2023	Delår 2022	Bokslut 2022
Soliditet exkl. ansvarsförbindelser (%)	56	61	55
Soliditet inkl. ansvarsförbindelser (%)	31	34	31
Soliditet exkl. kommunala bolag samt ansvarsförbindelser (%)	57	62	56

Soliditet är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som har finansierats med skatteintäkter. Ett viktigt kriterium för god ekonomisk hushållning är att soliditeten över en längre period inte försvagas utan utvecklas i positiv riktning. Det innebär att kommunen blir mindre skuldsatt och ökar sitt finansiella handlingsutrymme inför framtiden. Töreboda kommuns soliditet har varit relativt konstant under de senaste åren. Soliditet påverkas dock till viss del av kommunens kommunala bolag då bolagets bankinnehav inkluderas i kommunens tillgångar. Exkluderas bolagets bankinnehav så kan kommunens soliditet komma att ändras något, dock inte markant de senaste åren då bankinnehavet hos bolaget inte varit så stort. Däremot behöver man räkna bort bolagsinnehav i kommunens soliditet för att göra det mer jämförbart med andra kommuner i Sverige.

Vidare är det viktigt att inkludera kommunens ansvarsförbindelser avseende pensioner intjänade fram till 1997, som ligger utanför balansräkningen, i soliditetsmättet. I och med att ansvarsförbindelsen inte ingår i balansräkningen utan mer kan betraktas som en dold skuld är det viktigt att inkludera denna i soliditetsmättet för att inte få en förvrängd bild av den ekonomiska situationen. När Töreboda kommun inkluderar ansvarsförbindelserna i soliditetsmättet förändras

soliditeten från 56 procent till 31 procent. För att stärka soliditeten krävs det att Töreboda kommun förbättrar resultatet och därmed det egna kapitalet ytterligare.

Soliditeten är starkt relaterad till skuldsättningsgraden, det vill säga, hur stor andel av kommunens tillgångar som finansierats med det egna kapitalet. När man betraktar soliditeten är det viktigt att ha skuldsättningsgraden i åtanke då soliditeten inkluderar tillgångar som finansierats av lån. Exempelvis om kommunen lånar en miljon kronor ökar tillgångarna och soliditeten förbättras men påvisar däremot inte om soliditeten egentligen har förbättrats med hjälp av egna eller lånade medel. Är skuldsättningsgraden mer än 100 procent innebär det att skulderna är större än det egna kapitalet och vice versa. En hög skuldsättningsgrad kännetecknas av en låg soliditet. För att reducera skuldsättningsgraden finns det olika tillvägagångssätt. Bland annat minskas skuldsättningsgraden vid amortering av lån samt ökning av det egna kapitalet.

Skuldsättningsgrad	Delår 2023	Delår 2022	Bokslut 2022
Total skuldsättningsgrad (%)	78	64	70
- varav avsättningsgrad (%)	8	6	6
- varav kortfristig skuldsättningsgrad (%)	31	31	37
- varav långfristig skuldsättningsgrad (%)	39	27	27
Icke räntebärande skulder (%)	39	37	43
Räntebärande skulder (%)	39	27	27

Töreboda kommuns skuldsättningsgrad uppgår vid delåret till 78 procent, vilket är en ökning jämfört med delåret 2022.

Risk

Riskanalysen visar den finansiella riskexponeringen. God ekonomisk hushållning gör det lättare att möta finansiella problem utan att behöva vidta drastiska åtgärder.

Kassalikviditet är ett mått på kommunens kortsiktiga betalningsberedskap. En oförändrad eller ökad kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet är ett tecken på att kommunens totala finansiella handlingsutrymme har stärkts.

Kassalikviditet	Delår 2023	Delår 2022	Bokslut 2022
Kassalikviditet (%)	120	104	83

Kommunens likviditet har de senaste fem åren ett genomsnitt på 82 procent. Normalt eftersträvas ett riktmärke på 100 procent för kassalikviditet. Det innebär att korta tillgångar är lika stora som korta skulder. Töreboda kommuns nivå på kassalikviditeten är goda ur risksynpunkt, eftersom det i kommunens kortfristiga skulder ingår en semesterlöneskuld som utgör ca 20 procent av de kortfristiga skulderna. Den förändras normalt inte i någon större omfattning under året och utgör därmed ingen större belastning på likviditeten. Det har inneburit att en nivå runt

60 procent ändå kan anses ha tryggt den kortsiktiga betalningsförmågan för kommuner med ett normalt likviditetsflöde.

Töreboda kommuns likviditet påverkas, liksom soliditeten, av bankinnehav hos det kommunala bostadsbolaget. I princip kan konstateras att kommunen tidigare år, ur ett riskperspektiv, haft en relativt god nivå på likviditeten och att kommunen i kort och långt finansiellt perspektiv inte behövt vidta drastiska åtgärder för att möta finansiella betalningstoppar.

Pensionsåtaganden (mnkr)	Delår 2023	Delår 2022	Bokslut 2022
Avsättningar (inklusive särskild löneskatt) för pensioner	10	4	3
Ansvarsförbindelser (inklusive särskild löneskatt)	153	151	148
Finansiella placeringar avseende pensionsmedel	0	0	0
Återlånade medel	163	155	152

Kommunens pensionsskuld är en viktig del ur risksynpunkt då det i framtiden kommer att generera utbetalningar för kommunen. Töreboda kommun redovisar pensionsskulden enligt den så kallade blandmodellen. Det innebär i praktiken att större delen av skulden tas upp som en ansvarsförbindelse utanför resultat- och skuldredovisning. Den totala pensionsskulden uppgår vid delåret 163 miljoner kronor inklusive löneskatt. Töreboda kommun kommer i nuläget dock att kunna täcka dessa utbetalningar med eget kapital, vilket är positivt ur ett riskperspektiv.

Borgensåtaganden (mnkr)	Delår 2023	Delår 2022	Bokslut 2022
Törebodabostäder AB	206	208	205
Kooperativa HRF Töreboda Äldrebostäder	233	238	236
Förlustansvar för egna hem och småhus	0	0	0
Totalt	439	446	441

Ett borgensåtagande innebär en risk att borgensmannen, i detta fall kommunen, måste infria sitt åtagande. Riskens omfattning beror bland annat på vilken typ av borgen det gäller och för vem/vilka borgen har tecknats. 47 procent av kommunens borgensåtaganden är till det kommunala bostadsbolaget inom koncernen. Töreboda kommuns borgensåtaganden uppgår vid delåret till 439 miljoner kronor, vilket är en liten minskning i förhållande till samma tidpunkt föregående år.

Kontroll

Kontrollaspekten visar hur ekonomiska mål och planer följs. Att följa budget ger bättre förutsättningar för god ekonomisk hushållning. Budgetföljsamhet är ett mått på kommunens finansiella kontroll och budgetavvikelsen bör teoretisk sett ligga så nära noll som möjligt.

Budgetavvikelse (mkr)	Prognos 2023	Delår 2022	Bokslut 2022
Budgetavvikelse årets resultat	4,8	6,6	7,6
Varav:			
Verksamhetens netto	-9,5	7,0	6,3
Skatteintäkter och statsbidrag	14,0	11,2	9,8
Finansnetto	0,3	2,5	-8,4

Om man jämför budgeten med prognosen redovisar kommunen ett överskott på 4,8 miljoner kronor. Utifrån tabellen går det att utläsa att det finns budgetavvikelser inom verksamheterna och totalt uppvisas ett underskott på 9,5 miljoner kronor.

På totalnivå för hela kommunen påvisar analysen att kommunen delvis har kontroll över sin budget. Däremot finns avvikelser inom verksamheterna och de behöver se över detta för att kunna anpassa sig efter förändrade förutsättningar framöver. Vidare är det av stor vikt att kommunen har kontroll över sina tilldelade medel och anpassar sina verksamheter därefter samt vidtar åtgärder för att få en budget i balans.

2.3 Händelser av väsentlig betydelse

- Kostnaderna för grundskoleverksamheten har under flera år legat för högt i förhållande till budget och i jämförelse med riket och liknande kommuner. En organisationsöversyn genomfördes under våren i syfte att minska kostnaderna vilket resulterade i att medarbetare blev varslade om uppsägning. Många av de varslade kunde erbjudas nya tjänster i andra delar av kommunens verksamheter.
- En långsiktig finansiell analys har tagits fram som dels är en kartläggning av olika verksamheters kostnadsläge men också hur ekonomin påverkas av de investeringar som bedöms krävas för att nå tillväxtmålen.
- Kommunen beslutade att förvärva den så kallade silo-fastigheten för att skapa rådighet över fastigheten som är belägen i ett strategiskt utvecklingsområde.
- Under flera år har planering pågått med att bygga en ny förskola som delvis ersätter den gamla Kornknarrens förskola. Den nya förskolan kommer att byggas i det nya området Skogsläntan i södra Kilen. Efter flera omtag beslutade kommunfullmäktige om en utökad budget för förskolan som i höst börjar att byggas.
- På försommaren togs det "första spadtaget" för det nya bostadsområdet Lerlyckan. Lerlyckan, som är en helt ny stadsdel, symboliserar Töreboda kommuns kommande utveckling.

2.4 God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning är enligt Kommunallagen att fastställa verksamhetsmål och finansiella mål för att erhålla god ekonomi för kommande generationer. God ekonomisk hushållning betyder också att kommunen inom sina verksamheter ska säkerställa att resurserna används till rätt saker och att de utnyttjas på ett effektivt sätt. För att uppnå detta krävs en ändamålsenlig styrning, exempelvis genom att sätta upp mål, upprätta planer och program samt kontinuerligt följa upp utvecklingen. Vidare hör det även till god ekonomisk hushållning att ha en beredskap för att möta framtida utmaningar och att i god tid vidta nödvändiga åtgärder.

I syfte att uppnå en god ekonomisk hushållning har kommunfullmäktige beslutat om finansiella mål och kommunfullmäktiges mål utifrån verksamhetsområden.

Finansiella mål

De finansiella målen mäter den ekonomiska ställningen på kort och lång sikt. Töreboda kommun har inom det finansiella perspektivet beslutat om finansiella mål enligt följande:

- Resultatmål, årets resultat i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag ska under den senaste treårsperioden uppgå till lägst 2 procent.
- Andelen budgetansvariga med budget i balans ska vara lägst 75 procent.
- Reinvesteringar ska finansieras med egna medel (avskrivningar, årets resultat).

Enligt beslut i kommunfullmäktige avseende budget 2023 fastställdes ett budgeterat resultat till 1,2 miljoner kronor vilket motsvarar 0,2 procent av budgeterade skatter och bidrag. Töreboda kommun uppvisar ett positivt resultat uppgående till 7,5 miljoner kronor vilket är 6,3 miljoner kronor högre än budgeterat och motsvarar 1,6 procent av skatter och bidrag.

I och med de senaste årens starka resultat görs en bedömning att det fastställda resultatmålet om två procent kommer att uppnås. Detta grundar sig i att det genomsnittliga resultatmålet under den senaste treårsperioden, prognosen 2023 inkluderad, motsvarar 2,2 procent vilket enligt kommunallagen anses uppfylla kravet för god ekonomisk hushållning där 2–3 procent förespråkas för att under en längre period kunna bibehålla en stabil ekonomi.

Andelen budgetansvariga med budget i balans uppgår år 2023 till 47 procent (53 procent föregående år), vilket innebär att målet med andelen budgetansvariga med budget i balans ska vara lägst 75 procent inte har uppnåtts.

19 miljoner kronor av investeringsanslagen har förbrukats under året. Bland större redovisade investeringsprojekt kan bland annat nämnas påbörjad byggnation av en ny förskola. Självfinansieringsgraden av investeringar överstiger 100 % vid tidpunkten för delårsresultatet. När hänsyn tas till prognostiserade investeringar fram till årsskiftet görs dock bedömningen att målen kring att reinvesteringar ska finansieras med egna medel inte kommer att uppnås år 2023.

En samlad bedömning visar att kommunen förväntas leva upp till ett av de tre av kommunfullmäktige beslutade finansiella målen om god ekonomisk hushållning. Det är nödvändigt att omgående genomföra en översyn och anpassning av verksamheternas nettokostnader för att nå en budget i balans.

2.5 Kommunfullmäktiges mål

En inkluderande skola av hög kvalitet

Kommentar

Målet är inte uppnått. Skolresultaten, det vill säga betygen, för läsåret 2022/2023 har ännu ej offentliggjorts, men preliminärt ses en liten förbättring i resultaten för elever som gick årskurs nio. Trots en liten förbättring ligger kommunen långt från de uppsatta målen. En genomlysning av grundskolans ekonomi och organisation genomförs av extern part för att möjliggöra att rätt insatser och satsningar kan göras framåt.

Ett kommunstyrelsemål för mandatperioden är att starta och genomföra en vuxenutbildning i syfte att försörja lokala näringslivet med kompetens. För att uppnå detta mål har tidiga dialoger med näringslivet förts.

Måluppfyllelse (Antal)

2 st. ■

Nämnd/verksamhet smål	Målvärde	Utfall	Måluppfyllelse
■ Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år	minst 75 %	60 %	80 %
■ Elever som lämnar årskurs 9 ska vara behöriga till yrkesprogram på gymnasiet.	minst 86 %	66 %	77 %
■ Genomföra vuxenutbildning med syfte att kompetensförsörja det lokala näringslivet	minst 1		

Invånarna i Töreboda kommun kan vara trygga och leva hälsosamma liv

Kommentar

Målet är delvis uppnått. Arbetet med trygghetsfrågorna i Töreboda kommun bedrivs i det kommunövergripande strategiska BRÅ. Det finns ett framtaget medborgarlöfte som specifikt preciserar trygghetsfrågor. Lokalt finns även ett SSPF, EST samt SIG för detta arbete. Kommunens brottsförebyggande samordnare samordnar arbetet samt utvecklar det tillsammans med verksamheter och polis. Statistik visar att, i motsatt till mediabilden nationellt, antalet grova brott minskar i vårt närområde. Arbetet med framtagning av handlingsplan samt

kommunikationsplan pågår. En trygghetsvandring har genomförts under våren 2023, resultatet av densamma kommer att presenteras under hösten.

Vidare har det arbetats inom ramen för kommunens strategi för agenda 2030 samt den nya folkhälsoplanen i syfte att skapa möjligheter till hälsosamma liv. Exempel som att förebygga ensamhet, förbättrad infrastruktur för cyklister och aktivitetsdag för rörelse kan nämnas.

Måluppfyllelse (Antal)

- 1 st. ■
- 3 st. ◆
- 1 st. ●

Nämnd/verksamhet smål	Målvärde	Utfall	Måluppfyllelse
◆ Invånarna ska känna trygghet att gå ut ensamma	högst 35 %	36 %	97 %
■ Minska våldet i nära relation	högst 21	54	-57 %
◆ Andel personer som upplever bra självskattat hälsotillstånd	74 %	64 %	86 %
◆ Öka andelen barn- och ungdomar som deltar i organiserade föreningsaktiviteter.	minst 18 %	17 %	94 %
● Stärka hälsan hos äldre så att de, kan leva ett gott liv och i så stor utsträckning som möjligt vara oberoende av kommunalt stöd.	högst 12 %	10 %	119 %

Ökad egenförsörjning och ekonomisk jämställdhet

Kommentar

Målet är delvis uppnått. Statistik visar att andelen barn som växer upp i ekonomisk utsatta hushåll har minskat 2022 och mäter 7,6 procent. Medel för Sverige uppgår 7,8 procent år 2022.

Mål att minska andelen vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd. Indikator för uppföljning är: Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd. Andelen ska minska från 30,4 procent år 2021. Statistik visar att andelen har minskat 2022 och mäter 29,7 procent. Medel för Sverige var 47,2 procent år 2021, 47,3 procent år 2022. En glädjande trend som ser ut att hålla i sig.

Av 47 deltagare i vår arbetsmarknadsenhet har 33 personer kunnat avslutas under första delåret. 27 av dessa har gått till arbeten/egenförsörjning. Arbetsmarknaden är gynnsam, att kommunen erbjuder Valfärdsjobb är faktorer som påverkar positivt. En samverkan mellan olika aktörer, både inom kommunen men också externa, är även en stor del i resultatet.

Måluppfyllelse (Antal)

1 st. ●

Nämnd/verksamhet smål	Målvärde	Utfall	Måluppfyllelse
Minska andelen barn och ungdomar som växer upp i ekonomiskt utsatta hushåll.	högst 11 %		
Öka andelen förvärvsarbetare	minst 80 %		
Minska andelen vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd.	högst 30 %	30 %	100 %

Töreboda – En attraktiv och hållbar tillväxtkommun

Kommentar

Målet är delvis uppnått. Översiktsplan Töreboda 2023 har antagits under 2023 och skapar förutsättningar för utveckling av markanvändningen i kommunen.

En utmaning finns i det rådande konjunkturläget med att skapa finansiering för arbetet med att detaljplanera nya områden i den takt som krävs för att ligga i fas med de förutsättningar som bedöms behöva finnas på plats under mandatperiodens slut. Finansiering var planerad i budget för året och kommande år med det eventuella överskott i tomtförsäljning som förutsågs. I och med konjunkturläget och marknadsförutsättningarna kommer inte tomtförsäljningen alls upp i de volymer det räknats med.

Företagsbesöken fortsätter där kommunstyrelsens presidium, kommunchef och näringslivsstrateg gör regelbundna besök på företagen för att lyssna in och förstå utmaningarna som finns för företagen i kommunen. Träffar hålls regelbundet med de fyra olika företagsföreningarna som är verksamma i Töreboda; Töreboda Handel, Företagarna Töreboda, LRF Töreboda och Kraftgruppen.

Stort samarbete genom Skaraborgs kommunalförbund och BRS i frågor kring kompetensförsörjning och förfrågningar kring företagsetableringar. Töreboda kommun deltar i och initierar dialog med andra samhällsaktörer för att planera för en hållbar tillväxt. Exempel på andra samhällsaktörer som är viktiga för detta och som dialog pågår med är Västra Götalands regionen (VGR), Skaraborgs kommunalförbund, Svenska kraftnät och kraftledningsägare, och även det lokala föreningslivet.

Måluppfyllelse (Antal)

- 1 st.
- 1 st.
- 1 st.

Nämnd/verksamhet smål	Målvärde	Utfall	Måluppfyllelse
 Öka antalet färdigställda detaljplaner för att möjliggöra etablering av bostäder i såväl centralorten som kransorterna.	minst 80	1	1,3 %
 Öka nyetableringen av företag i såväl centralorten som kransorterna.	minst 12,5	11,5	92 %
 Befintliga företag ska tycka att det är lätt att driva företag i Töreboda kommun.	minst 30 %	67 %	223 %

Töreboda kommun – En attraktiv arbetsgivare

Kommentar

Målet är inte uppnått. Någon mätning av HME-index för år 2023 har inte genomförts ännu. Verksamheterna arbetar med åtgärder och förbättringar utifrån föregående års mätning. Resultatet då var bra och bland de absolut bästa kommunerna i Skaraborg vilket gäller att hålla i.

Det har under första halvåret införts flera personalförmåner där den mest uppskattade har varit att man kan genom bruttolöneavdrag kan leasa en så kallad förmåncykel. Många medarbetare har utnyttjat detta erbjudande. Vidare arbetas det med att kontinuerligt informera medarbetare om vad som pågår på övergripande nivå i kommunen.

En ny ledarpolicy har tagits fram som beskriver vilken typ av ledarskap som ska prägla kommunen. Där är engagemang, förtroende för medarbetare, utveckling av verksamhet och individ de stora punkterna.

I våras hölls en uppskattad personalfest för att efter några tuffa pandemi-år samlas och ha trevligt utanför arbetstid.

Sjukfrånvaron går åt rätt håll, men är inte nere i de målnivåer kommunen satt. Ett arbete är uppstartat gemensamt med fackliga parter och skyddsombud för att komma fram till de åtgärder som ger bäst effekt. Generellt arbetar kommunen med att skapa förutsättningar för friskvård anpassad för arbetsgruppers behov.

Måluppfyllelse (Antal)

1 st. ■

1 st. ◆

Nämnd/verksamhet smål	Målvärde	Utfall	Måluppfyllelse
◆ Medarbetare i Töreboda kommun ska ha goda arbetsvillkor och trivas på sin arbetsplats.	minst 83	82	99 %
■ Medarbetare i Töreboda kommun ska ha en god hälsa och en låg sjukfrånvaro.	4,9 %	6,3 %	71 %

2.6 Balanskravsresultat

Balanskravet innebär att kommunens kostnader inte får överstiga intäkterna. Om resultatet i bokslutet är negativt, och det egna kapitalet därmed minskas, finns det en skyldighet att inom tre år återställa det egna kapitalet med motsvarande belopp. Vid årets slut ska en så kallad balanskravsutredning upprättas där intäkter och kostnader ställs mot varandra. Töreboda kommuns resultat efter balanskravsjusteringar har under flera år visat överskott, med undantag för 2019. Enligt prognos uppgår balanskravsresultatet efter justeringar till 2,2 miljoner kronor. Anledningen till att balanskravsresultatet är lägre än det prognostiserade resultatet beror på då orealiserade vinster i värdepapper inte är föremål för något politiskt beslut bör dessa enligt regeringen föranleda en justering av årets resultat. Det är inte rimligt att kortsiktiga upp- och nedgångar i marknadsvärden på värdepapper ska påverka förutsättningarna att uppnå balanskravet. Effekten skulle t.ex. kunna bli oönskade verksamhetsneddragningar.

Resultatanalys och avstämning balanskravet (mnkr)	Budget 2023	Prognos 2023
Årets resultat enligt balansräkningen	1 200	6 000
Reducering av samtliga realisationsvinster		
Justering för realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet		
Justering för realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet		
Orealiserade vinster/förluster i värdepapper		-3 773
Justering för återföring av orealiserade förluster i värdepapper		
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	1 200	2 227
lansspråktagande av medel till resultatutjämningsreserv		
Avsättning av medel till resultatutjämningsreserv		
Balanskravsresultat	1 200	2 227

Resultatutjämningsreserv

Från och med 2013 har kommunerna möjlighet att under vissa betingelser reservera delar av ett positivt resultat i en resultatutjämningsreserv (RUR). Denna reserv kan sedan användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. En förutsättning för att använda medel från RUR är att balanskravsresultatet är negativt och att förändringen av årets underliggande skatteunderlag understiger den genomsnittliga. Ingående balans i resultatutjämningsreserven uppgick i början av året till 64,7 miljoner kronor. Resultatutjämningsreserven förväntas inte behöva nyttjas under 2023.

Resultatutjämningsreserv (mnkr)	2023
Ingående balans	64,7
Anspråktagande delår 2022	0,0
Utgående balans	64,7

2.7 Väsentliga personalförhållanden

Första halvan av verksamhetsåret har varit starkt präglad av kompetensförsörjningsfrågan och insatser har gjorts för att stärka kommunens attraktivitet och arbetsgivarvarumärke. Arbetet med att utveckla processen för introduktion av nya medarbetare har fortsatt med de delar som avser den verksamhetsspecifika nivån. Även utvecklingen av kommunens systematiska arbetsmiljöarbete har fortsatt med bland annat verksamhetsanpassade checklistor för riskbedömningar. För att förstärka chefernas kompetens har ett antal utbildningar genomförts, främst inom arbetsmiljöområdet. I samverkan med åtta andra Skaraborgskommuner genomfördes under våren ett antal digitalt sända arbetsrättsliga utbildningar.

Personalstruktur

Jämfört med föregående delårsbokslut är antalet medarbetare totalt sett oförändrat. De förändringar som har skett på verksamhetsnivå kan primärt hänföras till förändringar inom organisationen där antalet medarbetare ökat i antal inom vård och omsorgsverksamheten och minskat inom utbildningsverksamheten.

Antal tillsvidareanställda	2023	2022
IT	25	25
Ledning och utveckling	59	46
Vård och omsorg	300	274
Utbildning och kultur	291	328
LSS o arbetsmarknadsenhet	236	238
Totalt	911	911

Andelen medarbetare med heltidsanställning fortsätter att öka och ligger på 65 %, jämfört med 64 % vid föregående delår. Av kommunens 911 anställda är 763 kvinnor och 148 män. Förhållandet kvinnor män är 84/16.

Antal heltid i procent	2023	2022	2021
	65 %	64 %	62 %

För lönerevision beslutades i budget en ramtilldelning på 2 % samt en satsning på prioriterade

grupper med 1%. Utifrån bland annat den så kallade skaraborgsstatistiken och kommunens lönekartläggning, beslutades om särskilda satsningar på bland annat omvårdnadspersonal, pedagoger samt medarbetare på IT-enheten.

Totalt		Kvinnor		Män	
Heltidslön inkl. tillägg	Heltidslön exkl. tillägg	Heltidslön inkl. tillägg	Heltidslön exkl. tillägg	Heltidslön inkl. tillägg	heltidslön exkl. tillägg
32 708 kr	32 414 kr	32 421 kr	32 134 kr	34 192 kr	33 854 kr

Kompetensförsörjning

Efterfrågan på kommunal verksamhet kommer att öka inom samtliga områden de kommande åren. Detta i kombination med att den arbetsföra delen av befolkningen inte ökar i samma omfattning som barn och unga samt äldre, vilket innebär att kompetensförsörjningsarbetet är en central strategisk fråga. En aspekt som komplicerar bilden är det faktum att det är stor skillnad mellan tillgång och efterfrågan för de yrkeskategorier kommunen behöver. För omsorgen handlar det om brist på allt från undersköterskor och sjuksköterskor till arbetsterapeuter och fysioterapeuter. För skolans del råder brist inom samtliga kategorier av pedagoger; från förskollärare till gymnasielärare. Även kockar är ett bristyrke.

Primärt måste organisationen arbeta med att sänka personalomsättningen, från dagens nästan 12 % (siffran avser helår 2022) till lägre nivåer. Förutsättningar måste också finnas för att förlänga arbetslivet och få de drygt 100 medarbetare som beräknats gå i pension de kommande fem åren, att stanna längre. Vår attraktivitet som arbetsgivare, hur vi hanterar medarbetarupplevelsen, samt ett väl fungerande arbetsmiljöarbete är två centrala framgångsfaktorer.

Över tid handlar lösningen i stor utsträckning även om förändrade arbetssätt; att lösa det kommunala uppdraget på andra sätt än vad som sker idag, att ställa om och göra annorlunda, i kombination med att vara en bra och attraktiv arbetsgivare, som får våra medarbetare att stanna och som gör att vi lyckas attrahera nya.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Under våren genomfördes en rad verksamhetsanpassade utbildningar inom området riskbedömning. I anslutning till detta har HR i kommunens ledningssystem för det systematiska arbetsmiljöarbetet tagit fram verksamhetsspecifika riskbedömningsmallar.

Sjukfrånvaron är betydligt lägre jämfört med motsvarande period föregående år, men sjunker inte i förväntad takt. Bemanningssituationen och tillgången till vikarier skulle kunna vara en bidragande orsak, då detta innebär att medarbetarna inte får den återhämtning de behöver. Det övergripande målet med en sjukfrånvaro på 5 % kvarstår.

Sjukfrånvaro %	Total	Kvinnor	Män	29 år eller yngre	30–49 år	50 år eller äldre
Total sjukfrånvaro	7,1 %	7,7 %	4,5 %	8,2 %	6,9 %	7,0 %
Långtidsfrånvaro av total sjukfrånvaro	37,4 %	39,0 %	25,5 %	12,1 %	39,4 %	43,5%

Trots att antalet anmälningar av arbetsskador och tillbud ökat i jämförelse med föregående år, kan det finnas ett mörkertal av icke anmälda händelser/tillbud. Detta trots att frågan om inrapportering lyfts på APT. Det är viktigt att ständigt påminna medarbetarna om vikten av att göra anmälningar.

Riskobservationer	3
Tillbud	92
Olycksfall	48
Totalt	143

Under våren genomfördes ett projekt med ett alternativt arbetssätt för medarbetarundersökningar där syftet är att mäta oftare, med ett kompletterande systemstöd för såväl chefer som medarbetare mellan mätningarna.

Jämställdhet och mångfald

Den kartläggning av kommunens löner som gjordes inför lönerevisionen, visar att satsningar behövde göras främst på yrkeskategorier som återfinns inom Kommunals avtalsområde vilket skedde i samband med lönerevision 2023. Yrkesgrupperna återfinns i huvudsak inom omsorgen.

Lönekartläggningen som låg till grund för ovanstående insatser i samband med lönerevisionen, har fortsatt under våren, då med fokus på arbetsvärderingen som används som bas vid lönekartläggningen för att analysera skillnader mellan löner kvinnor och män i samma befattning samt jämförelse av löner i kvinnodominerade yrken med ej kvinnodominerade yrken. Arbetet sker i samverkan med kommunens chefer samt fackliga företrädare.

2.8 Den kommunala koncernen

Syftet med sammanställd redovisning är att ge en samlad heltäckande bild av kommunens ekonomiska ställning och åtaganden, oavsett om verksamheten bedrivs i förvaltningsform eller bolagsform. Synonymt används också ofta begreppet koncernredovisning. Redovisningen tjänar också som information för intressenter, till exempel kommuninvånare, kommunfullmäktige, kommunledning, revisorer och långgivare.

Den sammanställda redovisningen omfattar förutom kommunen även:

Törebodabostäder AB

Törebodabostäder har till uppgift att uppföra och förvalta bostäder och lokaler. För närvarande förvaltar bostadsbolaget 348 bostadsrättslägenheter och ett mindre antal lokaler.

Ägarandel: 100 procent

Aktiekapital: 8 miljoner kronor

Ordförande: Micael Hamilton

Koncernens resultat

Bostadsbolagets resultat till och med augusti månad visar en förlust på -7,7 miljoner kronor och prognosen för helåret bedöms till en förlust på -6,5 miljoner kronor. Detta är högre än det budgeterade resultat för 2023 och beror på ökade kostnader för underhåll, yttreskötsel samt räntekostnader.

Med nuvarande situation med en stor oro gällande ränteläget och att ca 50 % av bolagets lån i dagsläget inte är bundna, har och kommer detta också att påverka bolagets finansiella kostnader mycket framöver. Prognosen för räntekostnaderna för år 2023 är ca 5,8 miljoner kronor, jämfört

med 2,3 miljoner kronor för år 2022. I budget finns det avsatt 4,8 miljoner kronor för räntekostnader. Underhåll av bolagets fastigheter utförs enbart vid stora behov. Likviditeten har sjunkit i och med kostnaderna för sanering och fönsterbyte. Bolaget har ställt om driftpersonal med en minskning om 50 % första halvåret 2023.

Bolagets hyresintäkter under perioden januari t.o.m. augusti har ökat med 4 % jämfört med samma period föregående år.

Sammanfattning viktiga händelser i koncernen

Under första halvåret 2023 har arbetet med asbetsanering och fönsterbyte på Kårtorpsgatan 8 genomförts. Alla fönsterbyten och asbetsaneringar blev klara under juni månad. Det som nu återstår är återställning av ytermiljön. Sanering av källarbrand på Kårtopsvägen 4c-4d har genomförts och avslutats. Detta arbete har pågått sedan 2022. Genomlysning av kostnader för att renovera två av tre fastigheter i Älgårås har tagits fram och redovisats.

Årets investeringar

Omfattande investeringar kommer att erfordras för att återställa fastigheterna i Älgårås till uthyrningsbart skick. Övriga investeringar är för närvarande stoppade på grund av det ekonomiska läget.

Förväntad utveckling

Underhåll av bolagets fastigheter är något som hela tiden pågår. Bostadsbolaget har ett underhållsberg som har byggts på genom åren och som måste tas omhand om. Detta kommer att medföra fortsatt höga kostnader framöver. Att återställa fastigheterna till befintligt skick kommer att medföra stora insatser för bolaget och positivt är att ca 30 lägenheter då kan finnas till förfogande i Älgårås.

Bolaget har fortsatt att föra en dialog med revisor och ekonomer avseende konsekvenserna av att ändra redovisningen till K3; s regelverk, i syfte att kunna optimera avskrivningar genom komponentindelning. Bolaget ser en stark efterfrågan på bostäder i och med framtida investeringar som näringslivet har beslutat ska genomföras i och runt vårt närområde.

Kommunägda bolag

VänerEnergi AB

Töreboda kommun är, sedan försäljningen av Töreboda Energi AB, delägare i VänerEnergi AB tillsammans med Mariestad kommun.

Ägarandel: 12 procent

Aktiekapital: 24 miljoner kronor

Ordförande: Yvonne Gogolin

Verkställande direktör: Rolf Åkesson

Vänerenergi AB syftar till att bedriva elnätverksamhet i nätområdena, Mariestad tätort (inkl. Torsöömrådet) samt Töreboda tätort med omnejd. Vidare bedrivs även fjärrvärmedistribution inom tätortsområdena. Bolaget har även ett dotterbolag, VänerEl AB, vars verksamhet bedriver elförsäljning inom ägarkommunerna.

Ekonomisk ställning

VänerEnergi AB redovisar ett prognostiserat resultat för 2023 uppgående till 28 miljoner kronor. Detta motsvarar en förbättring med 5 miljoner jämfört med budgeterat resultat.

Viktiga händelser under året

Förändringar i Ellagen (EU-direktiv) framtvingar en organisationsändring för VänerEnergi AB från och med år 2024. Två nya dotterbolag ska bildas till vilka delar av verksamheten och anläggningar ska överlåtas. Elnät påbörjar anläggning av en ny större högspänningsstation för kunds räkning. Ett nytt kundägt batteri på 1 MW ansluts till elnätet vilket kan kapa en del av elnätets effekttoppar. Det är brist på skogsbränslen i hela landet vilket lett till en kraftig prisuppgång. Sedan årsskiftet ser vi sjunkande elmarknadspriser men de är fortfarande högre än innan krigsutbrottet.

Förväntad utveckling

Mariestads kraftigt planerade utbyggnad av bostäder och näringsliv kommer att ställa stora krav på bolaget. Samtliga kommer att behöva anslutas till våra elnät, fjärrvärmenät och stadsnät. Detta kommer inte att kunna klaras med internt tillförda medel utan extern finansiering kommer att vara nödvändig.

Nya värmeproduktionssätt för fjärrvärmen kommer på sikt att bli aktuella och förhoppningsvis kan det i samband med alla industrietableringar finnas möjlighet att nyttja spillvärme från dessa. Bolaget kommer att expandera både vad det gäller omsättning och anläggningsvärden.

Kommunalförbund utanför koncernredovisningen

Töreboda kommun ingår i fyra kommunalförbund som syftar till att hantera specifika kommunala angelägenheter.

Avfall & Återvinning Skaraborg (A&ÅS)

Avfall & Återvinning Skaraborg är ett kommunalförbund med ansvar för insamling och behandling av hushållsavfall samt information, regelskrivning och planering av hushållsavfallets omhändertagande. Avfall & Återvinning Skaraborg (tidigare AÖS) bildades den 1 januari 2000 av Hjo, Skövde och Tibro. Karlsborg anslöt sig till förbundet 2001, Töreboda 2005, Falköping 2008 och Skara 2014. Gullspång och Mariestad anslöt sig 2016. De senaste medlemmarna är Essunga, Grästorp, Götene och Vara som anslöt sig den 1 januari 2022. Kommunalförbundet leds av en direktion och varje medlemskommun representeras av en ledamot och en ersättare. Skövde kommun innehar ordförandeposten medan posten som vice ordförande alternerar årligen mellan övriga medlemskommuner.

Räddningstjänsten Skaraborg (RS)

Räddningstjänsten Skaraborg är ett kommunalförbund som organiserar och driver räddningstjänst i 11 kommuner. I området bor det ca 192 000 invånare. Medlemskommunerna är Skövde, Mariestad, Hjo, Tibro, Töreboda, Karlsborg, Gullspång, Lidköping, Vara, Essunga och Grästorp. Förbundet svarar för räddningstjänst och förebyggande brandskydd enligt lagen om skydd mot olyckor (LSO), samt tillståndsgivning och tillsyn enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE).

Skaraborgs kommunalförbund

Samtliga Skaraborgs 15 kommuner är medlemmar i Skaraborgs kommunalförbund. Kommunens andel baserar sig på invånarantal. Förbundet ska verka inom tillväxt- och utvecklingsfrågor och verksamhetsstöd och intresse-/omvärldsbevakning och vara en plattform för samarbete mellan medlemskommunerna.

Tolkförmedling Väst

Tolkförmedling Väst består av 43 kommuner i Västra Götalands län samt Västra Götalandsregionen och Göteborgs Stad. Tolkförmedlingen har till uppdrag att tillgodose medlemmarnas behov av språktolk, främst inom hälso- och sjukvård samt skola och omsorg.

3 Finansiella rapporter

I avsnittet redogörs först för vilka redovisningsprinciper och redovisningsbegrepp som används. Därefter redovisas kommunens och koncernens räkenskapsrapporter med resultaträkning, balansräkning och kassaflödesanalys samt noter, affärsverksamhet och VA-verksamhet.

3.1 Redovisningsprinciper

Upplysningar om redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR). Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras kommunen och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Kostnader redovisas fortlöpande då de uppstår med beaktande av försiktighetsprincipen. Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta. Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges. Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.

Förändrade redovisningsprinciper

Från och med 2019 tillämpas RKR R7 Finansiella tillgångar och skulder. Medel som innehas för att generera avkastning eller värdestegring ska värderas till verkligt värde. Det innebär att de kortfristiga placeringar som tidigare värderats till anskaffningsvärde från och med 2019 värderas till marknadsvärde. Justering har gjorts mot det egna kapitalet enligt RKR R12 Byte av redovisningsprincip.

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster särredovisas när dessa förekommer i not till respektive post i resultaträkningen. Som jämförelsestörande betraktas poster som är sällan förekommande men viktiga att uppmärksamma vid jämförelser med andra perioder. Dessutom redovisas alltid kommunens realisationsvinster vid fastighetsförsäljning samt kostnader och intäkter för tomtförsäljning i samband med markexploatering som jämförelsestörande.

Intäkter

Skatteintäkter

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på SKL:s augustiprognos i enlighet med rekommendation R2.

Övriga intäkter

Investeringsbidrag, anslutningsavgifter och gatukostnadsersättningar tas upp som en förutbetalad intäkt och redovisas bland långfristiga skulder och periodiseras över anläggningens nyttjandeperiod.

Kostnader

Avskrivningar

Avskrivning av materiella anläggningstillgångar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärdet exklusive eventuellt restvärde. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs emellertid inga avskrivningar.

Avskrivningstider

Följande avskrivningstider tillämpas normalt i kommunen:

Avskrivningstid	Antal år
Byggnader	15–80 år
VA-ledningar	50 år
Reningsverk/vattenverk	20–25 år
Inventarier	3–10 år

En samlad bedömning av nyttjandeperioden för respektive tillgång görs. Tillgångstypen skrivs sedan av på den närmast lägre avskrivningstiden. För tillgångar med identifierbara komponenter som har olika nyttjandeperiod tillämpas komponentavskrivningar. I slutet av år 2013 utgav RKR rekommendation 11.4 med ett explicit krav på komponentredovisning som gäller från och med år 2014. Under våren 2014 utgav RKR ett yttrande där vissa förtydliganden om hur en successiv anpassning till rekommendationen kan gå till. Från och med 2014 ska kommuner och landsting förhålla sig till denna nya rekommendation. Töreboda kommun påbörjade under år 2017 arbetet med att dela upp anläggningarna i komponenter och arbetet slutfördes under 2018 (RKR.11.4).

Gränsdragning mellan kostnad och investering

Beloppsgränsen är ett basbelopp, för närvarande 52 500 kronor. När det gäller anskaffning av inventarier med naturligt samband, ska anskaffningen avse det samlade anskaffningsvärdet. Motsvarande ska gälla anskaffning som anses vara ett led i en större investering. För att ett inköp ska klassificeras som en investering krävs även att anläggningstillgången är avsedd för stadigvarande bruk samt har en bedömd livslängd på minst tre år.

Övergripande principer

I den löpande redovisningen och vid upprättandet av årsredovisningen följs ett antal övergripande redovisningsprinciper vilka skapat ett normverk som styr innehållet i redovisningsrapporterna. Analysen av den finansiella ställningen och utvecklingen baseras på antagandet av att dessa principer har följts. Principerna är följande:

Principen om pågående verksamhet

- Objektivitetsprincipen
- Försiktighetsprincipen
- Matchningsprincipen
- Principen om öppenhet

De principer som tillämpas leder till att en återhållsam bild av kommunernas ekonomi redovisas. Detta innebär exempelvis att skuldredovisning ska ske i enlighet med såväl försiktighetsprincipen som matchningsprincipen. Vidare innebär de etablerade principerna att värdering av tillgångar ska ske med försiktighet. En tillämpning av god redovisningssed innebär således att den ekonomiska redovisningen ger en försiktig och restriktiv beskrivning av utvecklingen och situationer. Redovisningen anger en miniminivå för det ekonomiska läget.

Tillämpning av redovisningsprinciper

Kommunen följer i allt väsentligt de rekommendationer som lämnats av Rådet för kommunal redovisning. Nedan följer en kort beskrivning av några väsentliga principer som påverkar bokslut och redovisning.

Redovisning av hyres/leasingavtal Rek 5

Från och med 2019-01-01 redovisas de leasingavtal som träder i kraft som leasing och hyra av lös

egendom i enlighet med RKR R5.

Intäkter från avgifter, bidrag och försäljning Rek 2

Förskoleavgifter debiteras innevarande månad. Äldreomsorgsavgifter debiteras månaden efter men har inte i bokslutet periodiserats, tolv månaders avgifter är redovisade eftersom tidigare år inte heller är periodiserade.

Redovisning av leverantörsfakturor

Leverantörsfakturor på väsentliga belopp (50 tusen kronor) som inkommit efter 4 september 2023, men är hänförliga till delåret, har skuldbokförts.

Redovisning av räntor

Kostnadsräntor, intäktsräntor och räntebidrag som kan hänföras till delåret har bokförts som skuld respektive fordran och påverkar 2023 års delårsresultat.

Redovisning av pensionsförpliktelser Rek 9

Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i kommunen är beräknade enligt RIPS21. Visstidsförordnanden som ger rätt till särskild avtalspension redovisas som avsättning när det är troligt att de kommer att leda till utbetalningar. Avtal som inte lösts ut redovisas som ansvarsförbindelse. Förtroendevalda som har uppdrag på en betydande del av heltid har rätt till pension enligt bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda (PBF) ingår i beräkningen av pensionsåtagande som avsättning. Pensionsskulden redovisas enligt den så kallade "blandmodellen" Den pensionsskuld som uppkommit från 1998 redovisas under avsättningar i balansräkningen. Pensionsskuldens finansiella kostnader redovisas som finansiell kostnad i resultaträkningen och ingår i pensionsskulden. KPA:s beräkning har använts för att ta fram skuldens storlek. Löneskatt ingår i pensionsskulden. Pensioner intjänade under år 2023 redovisas som verksamhetskostnad i resultaträkningen och är upptagna som kortfristig skuld i balansräkningen. Pensionsåtaganden inklusive löneskatt som uppkommit före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse.

Investeringsregler antagna av Kommunfullmäktige 2015 (Lednings- och styrprinciper)

Skatteintäkter Rek 2

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på SKL:s augustiprognos.

Lånekostnader

Lånekostnader belastar resultatet för den period de hänför sig till. I tillgångarnas anskaffningsvärde ingår inga lånekostnader.

Avsättningar Rek 9

Avsättningar för deponi har tagits upp till del av det belopp som bedöms krävas för att reglera förpliktelsen på balansdagen. Avsättningen avser framtida återställningskostnader för sluttäckning av deponi och årliga driftkostnader för att ta hand om lakvatten och deponigas samt utföra provtagningar. De årliga driftkostnaderna beräknas finnas kvar i 30 år efter avslutad sluttäckning. Arbete med deponins sluttäckning har varit begränsat då verksamheten väntar på tillstånd från Länsstyrelsen för det fortsatta arbetet. Jordmassor till sluttäckningen har levererats in till anläggningen och deponin har formats rätt inför sluttäckningen. Ytan som skall sluttäckas är 5 500 m².

Semesterlöneskuld

Semesterlöneskulden avser icke uttagna semesterdagar. Tillsammans med okompenserad övertid och därpå upplupen arbetsgivaravgift redovisas semesterlöneskulden som kortfristig skuld.

Löneskuld

Lön som utbetalas i januari året efter redovisningsperiodens slut (upparbetade löner i december) redovisas som kortfristig skuld.

Redovisning av finansieringsanalys Rek 13

Finansieringsanalysen redovisar betalningsflödena uppdelat på sektorerna löpande verksamhet, investeringsverksamhet och finansieringsverksamheten. Analysen visar förändring av likvida medel. Upplýsningar skall även lämnas om väsentliga betalningsflödespåverkande händelser som avviker från det normala.

Redovisning av finansiella tillgångar och skulder Rek 7

Töreboda kommun har placerat 26 mnkr. Töreboda kommun beslutade under 2021 att revidera den tidigare ekonomiska placeringspolicy och ersätta den med en finanspolicy KF § 50/2021. Denna syftar till att ange ramar och riktlinjer för hur finansverksamheten i kommunen ska bedrivas. Vidare innehåller den avsnitt kring medelsförvaltning och vilka tillgångsslag som är tillåtna och deras limiter. Från och med 2019 värderas dessa tillgångar till verkligt värde. Se avsnitt "Förändrade redovisningsprinciper" ovan.

Limiter för tillgångsslagen

Procenttalen i följande tabell anger lägsta och högsta andel, som respektive tillgångsslag vid varje tidpunkt ska få utgöras av portföljens totala marknadsvärde. I tabellen framgår även den av kommunfullmäktige beslutade långsiktiga strategiska fördelningen mellan tillgångsslagen i form av "normal position".

Tillgångsslag	Portföljen totalt, %Min	Normal	Max
Svenska räntebärande tillgångar	40	50	90
Aktier	10	40	50
Alternativa tillgångar	0	10	15
Duration	0,5 år		5 år

Kommentar till tabellen:

Durationen kan variera från 0,5 till 5 år. Andelen aktier kan variera mellan 10 och 50 procent av portföljens totala marknadsvärde.

3.2 Begreppsförklaring

Anläggningsskapital är skillnaden mellan anläggningstillgångar och långfristiga skulder plus avsättningar. Utgör en del av det egna kapitalet.

Anläggningstillgångar är tillgångar som ska användas en längre tidsperiod till exempel byggnader, fordon, maskiner, värdepapper etc.

Ansvarsförbindelser är en upplýsning till balansräkningen över ekonomiska åtaganden som inte redovisas som skuld eller avsättning i balansräkningen till exempel borgensåtagande, ställda pantar och dylikt. Om förpliktelsen måste infrias så belastar den resultatet.

Avskrivningar är planmässig värdeminskning av anläggningstillgångar för att fördela anskaffningskostnaden över tillgångens beräknade nyttjandeperiod.

Avsättningar är förpliktelser som är säkra eller högst sannolika till sin förekomst men ovissa till belopp och infriandetidpunkt. När förpliktelsen uppstår belastas resultatet. I kommunen gäller detta bland annat avsättning för pensioner och sluttäckning av soptipp.

Pensioner från och med 1998 redovisas pensionsskulden enligt blandmodellen som innebär att skuld upparbetad till och med 1997 redovisas som ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Pensionsskuld upparbetad från och med 1998 redovisas som avsättning. Från 2000 betalar kommunen hela det årliga intjänandet av pensionen för individuell avsättning.

Balanskrav är lagstadgat krav om att kommunens intäkter ska överstiga kostnaderna.

Balansräkning visar den ekonomiska ställningen vid årets slut uppdelad på tillgångar (anläggnings- och omsättningstillgångar) eget kapital, avsättningar samt skulder (lång- och kortfristiga skulder).

Driftredovisning redovisar kostnader och intäkter för den löpande verksamheten under året ställt mot budget.

Eget kapital är kommunens förmögenhet, det vill säga alla tidigare års ackumulerade överskott/underskott. Består dels av rörelsekapital dels av anläggningskapital.

Exploateringsverksamhet är åtgärder för att anskaffa, bearbeta och iordningställa råmark för att kunna bygga bostäder, affärer, kontor eller industrier.

Finansiella intäkter/kostnader avser kostnader och intäkter för räntor på in- och utlåning, utdelningar mm.

Finansnetto är finansiella intäkter minus finansiella kostnader.

Finansieringsanalys visar hur medel har tillförts och använts för löpande verksamhet, investeringar samt finansiering och därmed likviditetsförändringar.

Intern ränta är en intern ersättning mellan finansförvaltningen och verksamheten för det kapital som nyttjas.

Jämförelsestörande poster avser händelser eller transaktioner som inte är extraordinära men som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelser mellan åren.

Kapitalkostnader är periodiserad investeringsutgift. Består dels av avskrivning dels av ränta. Är en intern post.

Kortfristig placering pengar som placerats i fonder på kort sikt.

Likvida medel består av kassa, plusgiro och bankmedel.

Långfristiga fordringar och skulder är skulder och fordringar som har förfallodag senare än ett år efter balansdagen.

Löneskatt är skatt på pensionsförmåner till anställda

Omsättningstillgångar är tillgångar som på kort tid kan omsättas till likvida medel och som inte är avsedda för stadigvarande bruk.

Periodisering innebär en fördelning av kostnader och intäkter till den redovisningsperiod till vilken de hör.

Rörelsekapital är skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Visar kommunens finansiella styrka.

Soliditet är eget kapital satt i relation till de totala tillgångarna. Visar hur stor del av de totala tillgångarna som finansierats med egna medel.

Utdebitering anger hur stor del per intjänad hundralapp som betalas i kommunalskatt.

3.3 Resultaträkning

Resultaträkning (tkr)

	Not	Delår 2023	Delår 2022	Helår 2022	Budget 2023	Prognos 2023
Verksamhetens intäkter <i>varav jämförelsestörande post</i>	1	98 546	109 336	178 384	318 535	323 089
Verksamhetens kostnader <i>varav jämförelsestörande post</i>	2,3	-534 295	-496 355	-780 801	-961 121	-974 861
Avskrivningar	4	-16 100	-15 536	-23 493	-24 686	-25 000
Verksamhetens nettokostnader		-451 849	-402 556	-625 910	-667 272	-676 772
Skatteintäkter	5	290 624	281 242	422 718	429 217	429 217
Generella statsbidrag och utjämning	6	165 181	155 711	230 887	237 755	251 755
Verksamhetens resultat		3 956	34 398	27 695	-300	4 200
Finansiella intäkter	7	5 585	1 496	5 066	2 900	4 700
Finansiella kostnader	8	-2 094	-5 917	-12 415	-1 400	-2 900
Resultat efter finansiella poster		7 448	29 977	20 345	1 200	6 000
Extraordinära poster (netto)						
Årets resultat/delårsresultat	9	7 448	29 977	20 345	1 200	6 000

3.4 Balansräkning

Balansräkning (tkr)

TILLGÅNGAR	Not	Delår 2023	Delår 2022	Helår 2022
Anläggningstillgångar				
Materiella anläggningstillgångar				
Mark, byggnader och tek.anläggning	10	407 304	379 033	403 642
Maskiner och inventarier	11	11 638	12 195	12 035
Summa materiella anläggningstillgångar		418 942	391 228	415 677
Finansiella anläggningstillgångar				
Aktier, andelar & bostadsrätter	12	56 018	55 110	55 110
Långfristiga fordringar	13	5 007	6 996	5 007
Summa finansiella anläggningstillgångar		61 024	62 106	60 117
Summa anläggningstillgångar		479 966	453 334	475 794
Omsättningstillgångar				
Förråd, lager, expl fastighet	14	1 324	3 239	95
Fordringar	15	65 774	68 246	93 526
Kortfristig placering	16	41 361	38 857	38 857
Kassa och bank	17	22 359	4 584	0
Summa omsättningstillgångar		130 819	114 927	132 478
SUMMA TILLGÅNGAR		610 785	568 261	608 272

Balansräkning (tkr)

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital	18			
Årets resultat		7 448	29 977	1 153
Resultatutjämningsreserv		64 664	45 472	64 664
Övrigt eget kapital		271 655	270 501	270 501
Summa eget kapital		343 766	345 951	336 318
Avsättningar	19			
Pensionsskuld		10 460	3 554	3 433
Avsättning E20		8 523	10 024	8 523
Övriga avsättningar		7 131	7 364	7 270
Summa avsättningar		26 114	20 942	19 226
Skulder				
Långfristiga skulder	20	132 699	94 216	92 699
Kortfristiga skulder	21	108 205	107 152	160 029
Summa skulder		240 905	201 368	252 728
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		610 785	568 261	608 272
Panter och Ansvarförbindelser	22			
Pensionsförpliktelser intjänade före år 1998		152 819	151 025	148 330
Borgensförbindelser		439 246	445 504	442 205
Limit checkräkningskredit		70 000	70 000	70 000

3.5 Kassaflödesanalys

Kassaflödesrapport (tkr)		Delår	Delår	Helår
		2023	2022	2022
	Not			
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN				
Årets resultat	9	7 448	29 977	20 345
Justering för av- och nedskrivningar	4	16 100	15 536	23 493
Justering för pensionsavsättningar	19	7 027	-40	-160
Justering för deponiaavsättning		-92	-123	-228
Justering för E20 avsättning	19	0	102	-1 399
Justering fiberutbyggnad		0	0	0
Justering fond bostadsrätter	19	-47	0	10
Justering för realisationsvinster		0	0	0
Medel från verksamhet före förändring av rörelsekapital		30 436	45 453	42 061
Ökning/minskning förråd och varulager	14	-1 229	-49	3 095
Ökning/minskning kortfristiga fordringar		27 752	-8 571	-33 851
Ökning/minskning kortfristiga skulder		-19 427	-29 719	-9 241
Medel från den löpande verksamheten		37 531	7 114	2 063
INVESTERINGSVERKSAMHETEN				
Investering i materiella anläggningstillgångar	10,11	-19 365	-17 890	-51 094
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		0	0	0
Investering i finansiella anläggningstillgångar		-907	-14 000	0
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		0	0	0
Värdering finansiella tillgångar verkligt värde	16	-2 504	5 421	-5 421
Medel från investeringsverksamheten		-22 776	-26 469	-56 515
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN				
Nyupptagna lån	20	40 000	0	0
Amortering av skuld		-675	-1 013	-1 996
Ökning av långfristiga fordringar		0	0	0
Minskning av långfristiga fordringar		0	0	-226
Medel från finansieringsverksamheten		39 325	-1 013	-2 222
ÅRETS KASSAFLÖDE				
Likvida medel vid årets början		-31 721	24 953	24 952
Likvida medel vid årets slut		22 360	4 585	-31 721

3.6 Nothänvisningar

NOTER OCH TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

(tkr)	Delår 2023	Delår 2022	Helår 2022
1. Verksamhetens intäkter	98 546	109 336	178 384
Jämförelsestörande post			
	98 546	109 336	178 384
varav taxor och avgifter	15 239	16 643	24 934
bidrag	47 924	57 834	94 090
<i>varav ersättning sjuklönekostnader (med hänsyn till Covid-19)</i>			4 160
hyror och arrenden	10 285	9 324	14 787
försäljningsmedel	3 147	4 263	6 598
försäljning verksamhet	21 952	21 272	33 815
2. Verksamhetens kostnader	534 192	496 252	780 711
	534 192	496 252	780 711
varav personalkostnader	316 016	300 184	360 763
pensionskostnader	40 430	21 307	139 643
hyra leasing av anläggningstillgångar	2 207	1 242	2 472
entreprenad och köp av verksamhet	73 595	68 870	105 521
bidrag och transfereringar	13 712	15 274	24 265
lokal-markhyror fast serv	44 292	41 676	52 301
bränsle energi och vatten	824	1 200	2 403
tele, IT och kommunikation	2 022	1 746	2 796
övrigt	41 096	44 753	90 548
3. Räkenskapsrevision	103	103	90
4. Avskrivningar			
Planenliga avskrivningar	16 100	15 536	23 493
Nedskrivningar			0
	16 100	15 536	23 493

(tkr)	Delår 2023	Delår 2022	Helår 2022
5. Skatteintäkter			
Preliminär kommunalskatt	285 991	272 654	408 981
Prognosavräkning föregående år	1 306	2 216	2 953
Prognosavräkning innevarande år	3 328	6 373	10 784
	290 624	281 242	422 718
6. Generella statsbidrag och utjämning			
Generellt statsbidrag	8 022	4 949	4 949
Inkomstutjämning	101 827	93 705	140 557
Strukturbidrag			
Regleringsbidrag	14 340	16 947	25 421
Regleringsavdrag			
Kommunal fastighetsavgift	14 660	14 686	21 824
Kostnadsutjämningsavgift	4 678	4 715	7 073
Bidrag LSS-utjämning	21 847	20 709	31 064
	165 375	155 711	230 887
7. Finansiella intäkter			
Räntor likvida medel	8	1	32
Utdelning aktier och andelar	3 030	1 459	0
Borgensavgifter	0	0	3 237
Räntor utlämnade lån	43	36	67
Orealiserade vinster värdepapper	2 504	0	1729,3
	5 585	1 496	5 066
8. Finansiella kostnader			
Räntor upplåning	1 815	325	645
Övriga räntor	279	5 591	11771
	2 094	5 917	12 415
9. Årets resultat, avstämning mot balanskravet			
Årets resultat enligt resultaträkning	7 448	29 977	20 345
	7 448	29 977	20 345

(tkr)	Delår 2023	Delår 2022	Helår 2022
10. Mark, byggnader och tekniska anläggningar			
Ingående anskaffningsvärde	792 742	745 124	745 124
Årets investeringar	18 024	16 056	47 618
Försäljning/utrangering	0	0	0
Omföringar	0	0	0
Utgående anskaffningsvärde	810 766	761 180	792 742
Ingående avskrivningar	-389 099	-368 559	-368 559
Årets avskrivningar	-14 363	-13 588	-20 540
Utgående avskrivningar	-403 462	-382 147	-389 099
Ingående nedskrivningar/uppskrivningar	0	0	0
Årets nedskrivningar	0	0	0
Årets uppskrivningar	0	0	0
Utgående nedskrivningar/uppskrivningar	0	0	0
Summa redovisat bokfört värde vid årets slut	407 304	379 033	403 643
Genomsnittlig nyttjandeperiod	32,7	33,4	31,8
11. Maskiner, inventarier och transportmedel			
Ingående anskaffningsvärde	88 657	85 559	85 559
Årets investeringar	1 341	1 834	3 098
Försäljning/utrangering	0	0	0
Omföringar	0	0	0
Utgående anskaffningsvärde	89 998	87 393	88 657
Ingående avskrivningar	-76 622	-73 250	-73 250
Årets avskrivningar	-1 738	-1 948	-3 372
Utgående avskrivningar	-78 360	-75 198	-76 622
Ingående nedskrivningar/uppskrivningar	0	0	0
Årets nedskrivningar	0	0	0
Årets uppskrivningar	0	0	0
Utgående nedskrivningar/uppskrivningar	0	0	0
Summa redovisat bokfört värde vid årets slut	11 638	12 195	12 035
Genomsnittlig nyttjandeperiod	9,5	8,0	8,9

(tkr)	Delår 2023	Delår 2022	Helår 2022
12. Aktier, andelar och bostadsrätter			
<u>Aktier</u>			
Törebodabostäder AB	8 000	8 000	8 000
VänerEnergi AB	24 000	24 000	24 000
Molander & Blom HB	14 000	14 000	0
Kommunaktiebolaget	1	1	1
Inera AB	43	43	43
Molander & Blom HB		0	14 000
Summa bokfört värde aktier	46 043	46 044	46 044
<u>Andelar</u>			
Boda bygdegårdsförening			1
HSB	1	1	1
Kommuninvest	9 956	9 049	9 050
Riksbyggen	15	14	14
Summa andelar	9 972	9 065	9 065
<u>Bostadsrätter</u>			
14 st. bokfört värde	1	1	1
Summa aktier, andelar och bostadsrätter Bokfört värde	56 017	55 110	55 110
13. Långfristiga fordringar			
Föreningslån	5 007	6 996	5 007
	5 007	6 996	5 007
14. Förråd, lager, expl fastigheter			
Omsättningstillgång för fsg	1 324	3 239	95

(tkr)	Delår 2023	Delår 2022	Helår 2022
15. Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar	5 342	4 636	6 088
Skattekontot	2 454	498	712
Momsredovisning	2 435	2 162	6 572
Upplupna skatteintäkter	17 241	16 411	0
Avräkning VA	-359	-2 956	-2 956
Koncernkonto	3 563	12 215	12 215
Förutbetalda kostnader	11 364	9 729	15 693
Upplupna intäkter-övriga interimfordringar	23 735	25 551	52 698
	65 774	68 246	91 021
16. Kortfristig placering			
Institutionella Aktiefonden Sverige	10 777	9 831	10 196
Institutionella Aktiefonden Världen	9 807	8 644	8 457
Institutionella företagsobligationsfonden	9 993	9 803	9 597
Nordea Bostadsobligationsfond	10 784	10 579	10 607
	41 361	38 857	38 857
<i>De kortfristiga placeringarna baseras på instrumentets marknadsvärde och handlas på en finansiell marknad.</i>			
17. Likvida medel			
Plusgiro	17 305	225	0
Bank	5 053	4 359	0
SBAB Placeringskonto	1	1	0
	22 359	4 585	0
Utnyttjad checkkredit	0	0	38 063
Beviljad checkkredit	70 000	70 000	70 000

(tkr)	Delår 2023	Delår 2022	Helår 2022
18. Eget kapital			
Årets resultat	7 448	29 977	1 153
Resultatutjämningsreserv	64 664	45 472	64 664
Övrigt eget kapital	271 655	270 501	270 501
	343 766	345 951	336 318
19. Avsättningar			
Pensionsskuld	8 418	2 860	2 763
Löneskatt	2 042	694	670
Avsättning framtida återställning av deponi	6 018	6 214	6 110
Medfinansiering utbyggnad E20*	8 523	10 024	8 523
Övriga avsättningar	1 113	1 150	1 160
	26 114	20 942	19 226
*Töreboda finansieras genom avtal med bl.a Trafikverket och 15 Skaraborgskommuner m.fl utbyggnaden av E20.			
Planerad utbetalningstid är år 2020 till 2025 med störst enskilt belopp 2021.			
Specifikation - Medfinansiering utbyggnad E20			
Bidrag till statlig infrastruktur	13 000	13 000	13 000
Tidigare gjord indexuppräkning	2 180	2 282	2 180
Indexuppräkning 2022			
Utbetalning för utbyggnad E20	-6 657	-5 258	-6 657
Utgående avsättning	8 523	10 024	8 523

Specifikation - Pensionsskuld exkl löneskatt			
Ingående avsättning till pensioner exkl. ÖK-SAP	2 284	2 478	2 478
Ränteuppräknig	33	16	24
Basbeloppsuppräknig	199	36	36
Nya utbetalningar	-468	-162	-267
Ändrat livlängdsantagande i RIPS	0	0	0
Intjänad PA-KL	5 958	0	127
Intjänad Förmånsbestämd ålderspension	0	0	0
Ny efterlevandepensioner	5	6	9
Övrig post	-117	27	-123
Utgående avsättning	7 895	2 400	2 284
Specifikation - Pensionsskuld exkl löneskatt förtroendevalda			
Ingående avsättning PBF/PRF-KL	0	0	0
Ingående avsättning OBF-KL	478	414	414
Ränteuppräknig	5	4	4
Basbeloppsuppräknig	42	6	6
Överfört till ordinarie beräkning	0	0	0
Nyintjänande PBF/PRF	-39	-3	-3
Nyintjänad OBF-KL	37	39	57
Utgående avsättning	523	460	478
Specifikation - Avsättning framtida återställning av deponi			
Redovisat värde vid årets början	6 110	6 337	6 337
Nya avsättningar	0	0	0
lanspråktaga avsättningar	-92	-123	-227
Utgående avsättning	6 018	6 214	6 110

(tkr)	Delår 2023	Delår 2022	Helår 2022
20. Långfristiga skulder			
Ingående låneskuld	92 699	94 216	94 216
Skuld leasade tillgångar	212	860	379
Återföring av beräknad amortering	1 517	1 821	1 996
Nyupplåning under året	40 000	0	0
Ny leasing under året	0	0	0
Årets faktiska amorteringar	0		-1 996
Nästa års beräknade amortering	-1 517	-1 821	-1 517
	132 699	94 216	92 700
Kreditgivare			
Kommuninvest	133 838	95 352	93 838
Danske Finans	378	860	379
Avgår summa nästa års amortering	-1 517	-1 996	-1 517
	132 699	94 216	92 700
Genomsnittlig upplåningsränta (%)	1,44	0,51	0,61
Genomsnittlig räntebindningstid (år)	1,71	1,91	1,79
Lån som förfaller inom			
<i>Inom 1 år</i>	20%	20%	36%
<i>Senare än 1 år men inom 5 år</i>	80%	80%	64%
<i>Senare än 5 år</i>	0%	0%	0%

(tkr)	Delår 2023	Delår 2022	Helår 2022
21. Kortfristiga skulder			
Beräknad amortering	842	984	1 517
Leverantörsskulder	6 523	4 557	22 583
Moms	757	1 268	423
Personalens källskatt	8 191	8 219	7 289
Sociala avgifter	10 108	9 483	8 808
Upplupna löner	2 877	2 935	2 877
Semesterlöneskuld	20 128	20 090	32 480
Upplupna räntor	185	43	128
Förutbetalda skatteintäkter	0	0	0
Upplupen pensionskostnad individuell del	16 111	11 099	14 140
Upplupen löneskatt individuell del	10 838	9 726	6 930
Inkomstförskott	17 354	7 224	3 968
Koncernkonto Törebodabostäder AB	3 563	12 215	11 816
Övriga skulder och interimsskulder	10 730	19 310	47 069
	108 205	107 152	160 029
22. Panter och Ansvarförbindelser			
Ansvarförbindelser			
Pensionsförpliktelser intjänade före år 1998 inkl löneskatt			
Ingående ansvarförbindelse	148 330	151 341	151 341
Ränteuppräkning	610	613	911
Basbeloppsuppräkning	10 544	3 789	3 789
Utbetalningar	-6 098	-5 657	-8 493
Ändrat livslängdsantagande i RIPS	0	0	0
Aktualisering	0	0	0
Övrig post	-567	939	782
	152 819	151 025	148 330

Borgensförbindelser			
Törebodabostäder AB	205 715	207 715	205 715
Riksbyggen kooperativa hyresrättsf Töreboda Äldreb	233 476	237 734	236 435
Vänerenergi AB	0	0	0
Förlustansvar, Egna hem	55	55	55
	439 246	445 504	442 205

Töreboda kommun har den 29 oktober 2007 (Kf§79) ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 294 kommuner och regioner som per 2022-06-30 var medlemmar i

Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Töreboda kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2022-06-30 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 586 308 247 032 kronor och totala tillgångar till 576 546 870 831 kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 421 578 523 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 406 909 612 kronor

Ställda panter, fastighetsinteckningar

4 Driftsredovisning

Driftsredovisningen ska innehålla en redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten.

En grundläggande förutsättning för god ekonomisk hushållning är att kommunens verksamheter klarar av att bedriva sin verksamhet inom beslutade budgetramar.

Driftsredovisning, kommunen (tkr)	Budget 2023	Delår 2022	Delår 2023	Prognos 2023	Budgetavvikelse
Politisk verksamhet	6 985	4 271	4 589	7 285	-300
Ledning och utveckling	18 954	16 371	18 186	23 194	-4 240
Måltidsverksamheten	330	1 043	1 873	1 080	-750
Köp från Ekonominämnd	6 325	3 436	4 210	6 325	0
Köp från IT-nämnd	5 196	3 135	3 371	5 056	140
Köp från Lönenämnd	2 528	1 578	1 688	2 528	0
Köp från Miljö- och byggnadsnämnd	3 805	2 355	2 777	3 805	0
Räddningstjänst	8 207	5 242	5 558	8 257	-50
Teknisk verksamhet exkl. VA	17 080	9 805	11 420	18 340	-1 260
Förskola	57 393	33 186	35 310	56 393	1 000
Grundskola	143 958	91 959	101 850	153 408	-9 450
Gymnasieskola	49 585	30 144	32 430	49 135	450
Vuxenutbildning	8 932	4 768	3 962	5 932	3 000
Kultur- och fritidsverksamhet	20 478	13 270	13 899	20 578	-100
Vård och omsorg	197 964	119 392	141 216	197 964	0
LSS och arbetsmarknad	110 567	65 833	68 420	108 587	1 980
Finansverksamhet	8 986	-3 233	1 093	8 906	80
Summa verksamhetens kostnader	-667 272	-402 555	-451 849	-676 772	-9 499
Skatteintäkter enl. riksprognos SKR	429 217	281 242	290 624	429 217	0
Generella statsbidrag enl. riksprognos SKR	237 755	155 711	165 182	251 755	14 000
Finansiella intäkter	2 900	1 496	5 585	4 700	1 800
Finansiella kostnader	-1 400	-5 917	-2 094	-2 900	-1 500
Årets resultat	1 200	29 978	7 448	6 000	4 800

Verksamheternas ekonomiska utfall visar på såväl över- som underskott. Sammantaget redovisar verksamheterna ett prognostiserat underskott om 9,5 miljoner kronor. Den verksamhet som uppvisar störst diskrepans gentemot budget är grundskolan som förväntas göra ett underskott om 9,5 miljoner kronor. Avvikelsen beror på uteblivna statsbidrag vilka verksamheten fortsatt att budgetera för, samtidigt som omställningen till nya förutsättningar inte har följt med i samma takt. Grundskolan har under våren genomfört en åtgärdsplan för omfördelning av personal inom kommunen. Organisationsöversynen/förändringen väntas få full effekt under 2024.

Förskolan prognostiserar ett överskott om 1 miljon kronor vilket beror på ökade intäkter i form av statsbidrag och försäljningsintäkter genom Guldgruvan. Även gymnasieskolan och vuxenutbildning uppvisar ett överskott om 0,5 miljoner kronor respektive 3 miljoner kronor. Detta beror främst på att återställningskostnaderna för Kanalskolan beräknas bli lägre än väntat.

Ledning och utveckling prognostiserar ett underskott på 3,7 miljoner kronor. Största bidragande faktor till underskottet är att försäljningen av småhustomter inte når upp till budgeterad nivå.

Vård och omsorgsverksamheten uppvisar totalt en budget i balans. Inom äldreomsorgen förväntas ett överskott där inkommande statsbidrag är det största skälet till den positiva budgetavvikelsen. Individ- och familjeomsorg för barn och unga förväntas göra ett underskott med anledning av ett större behov av placeringar än budgeterat.

LSS och arbetsmarknad prognostiserar ett överskott om 2 miljoner kronor. Individ och familjeomsorg för vuxna och försörjningsstöd visar en positiv prognos om 4,8 miljoner kronor medan LSS-verksamheten visar en negativ prognos på 2,8 miljoner kronor. Individ och familjeomsorgens prognostiserade överskott beror till stor del av inkommande statsbidrag vilka verksamheten inte budgeterat för, men orsakas även av att behovet av institutionsplaceringar ser ut att fortsätta ligga på en lägre nivå än förväntat. Även försörjningsstödet ser ut att fortsatt ligga på en lägre nivå än budgeterat, detta trots att riksnormen för försörjningsstöd ökat (uppskrivning med prisbasbelopp) under 2023. Det förväntade underskottet för LSS-enheternas del beror på ett ökat behov av avlastning där många barn idag har omfattande insatsbehov.

Teknisk verksamhet uppvisar en prognos på ett underskott uppgående till 1,2 miljoner kronor. Underskottet beror på att kostnaderna för vinterväghållning samt energikostnaderna prognostiseras bli högre än budgeterat. Även oförutsedda kostnader för byte av elskåp påverkar prognosen negativt. Verksamheten ser stora utmaningar att leverera gent emot budget med anledning av att teknisk verksamhet består av många delar som är inflationsdrivna.

Måltidsverksamheten prognostiserar ett underskott uppgående till 0,7 miljoner kronor vilket beror på att det nuvarande världsläget genererat en stor ökning av råvarupriser.

Verksamhetschefernas kommentarer till avvikelserna framgår av separat bilaga (Bilaga - Delårsrapport 2023).

5 Investeringsredovisning

Investeringsredovisningen ska innehålla en samlad redovisning av kommunens investeringsverksamhet.

Nedanstående tabell visar hur stor del av investeringsanslagen som förbrukats till och med augusti månad.

Investeringsredovisning, kommunen (tkr)	Budget 2023	Redovisning Delår 2023
Kommunstyrelsen	4 548	176
Barn, utbildning, fritid och kultur	3 989	737
Vård och omsorg	1 104	238
IT	0	0
Teknisk nämnd	83 020	17 472
- varav fastighetsavdelning	43 673	7 040
- varav gatuavdelning	15 304	1 790
- varav VA-avdelning	24 043	8 642
Utveckling	15 958	744
Summa investeringar	108 619	19 366

Töreboda kommuns totala investeringsbudget för år 2023 uppgår till 109 miljoner kronor, varav 33 miljoner kronor avser ombudgeterade medel från föregående år. Den största delen av kommunens investeringar utförs inom ramen för Tekniska nämndens verksamhetsområde.

Tekniska nämndens bedömning i redovisad helårsprognos är att ca 70 % av beslutad investeringsbudget kommer att upparbetas under innevarande år, vilket enligt prognos innebär att ca 57 mnkr av investeringsanslagen kommer att förbrukas under året. Det är främst inom fastighetsavdelningen som de oförbrukade investeringsmedlen finns och beror bland annat på förseningar i projekt på grund av långa leveranstider. Byggnationen av en ny förskola har tidsmässigt delvis förskjutits vilket också påverkar investeringsprognosen. En del av investeringsbudgeten förväntas därför flyttas över till 2024.

Tabellen nedan redovisar årets budget och utfall för kommunens större investeringsprojekt samt total beslutad budget och utfall.

Pågående projekt	Utgifter sedan projektens start			Varav: årets investeringar		
	Beslutad totalutgift	Ack. Utfall	Avvikelse	Budget	Utfall	Avvikelse
Kommunstyrelsen	6 407	2 098	4 309	4 548	176	4 372
- Varav: Digitalisering	4 000	913	3 087	3 000	163	2 837
- Varav: Inventarier Kostenheten	995	715	280	344	0	344
- Varav: Nätverksinvestering	400	155	245	214	0	214
- Varav: Kommunal ledningsplats	662	-178	840	840	0	840
Barn, utbildning, fritid och kultur	10 634	6 625	4 010	3 989	737	3 252
- Varav: Meröppet bibliotek	150	0	150	52	0	52
- Varav: Inventarier grundskola	4 667	4 461	207	221	1	220
- Varav: Inventarier sarskola	265	408	-143	48	191	-143
Vård- och omsorg	1 919	1 086	833	1 104	238	867
- Varav: Inventarier ÅO	1 019	1 066	-47	469	218	251
- Varav: Inventarier LSS	900	0	900	635	0	635
IT	500	81	420	0	0	0
- Varav: Serverhall	500	81	420	0	0	0
Fastighet	88 350	20 422	67 928	43 673	7 040	36 633
- Varav: Kornknarrens förskola	53 000	822	52 178	23 744	815	22 929
- Varav: Centralskolan	6 000	4 962	1 038	1 099	61	1 038
- Varav: Töreshov takbyte	4 000	2 798	1 202	1 525	323	1 202
- Varav: Björkäng Modul	2 000	578	1 422	600	525	75
- Varav: Töreshov 2022	2 000	2 622	-622	1 393	2 015	-622
- Varav: Björkängsskolan 2022	2 500	1 344	1 156	375	19	356
Gata	24 726	19 535	5 191	15 304	1 790	13 514
- Varav: GC-vägar	600	0	600	600	0	600
- Varav: Centrumutveckling gata	3 800	2 770	1 030	1 750	194	1 556
- Varav:Asfalt, u-belägg & upprus	9 200	14 736	-5 536	3 600	630	2 970
- Varav: Lerlyckan gem infrastr Ga	7 426	701	6 725	7 426	701	6 725
- Varav: Lekplatser	500	71	429	395	50	345
- Varav: Trafiksäkerhetsåtgärder och tillgänglighet	1 600	734	866	300	84	216
VA	30 984	13 138	17 846	24 043	8 642	15 401
- Varav: Järnvägsgatan Moholm	2 300	1 917	383	1 393	1 010	382
- Varav: Avloppslösning Moholm	6 900	0	6 900	6 900	0	6 900
- Varav: Solcellsanlägg TBA ARV	1 350	881	469	1 350	0	1 350
- Varav: Lerlyckan gem infrastr VA	4 284	2 300	1 984	4 284	2 300	1 984
- Varav: VA-investering	3 060	0	3 060	1 709	0	1 709
- Varav: VA-sanering Bergatorpsv	2 200	2 153	47	2 200	2 153	47
- Varav: VA-sanering Kungsg etapp2	2 500	811	1 689	2 500	811	1 689
Utveckling	29 400	4 090	25 310	15 958	744	15 214